

Молода Україна

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ МОЛОДІ

РІК ВИДАННЯ XXVIII

ТРАВЕНЬ — 1978 — МАЙ

Ч. 267

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

В. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C.
Y2A 6X3

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J., 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У Зах. Німеччині:

Muchajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.

Голова ЦК: В. ПЕДЕНКО

Редагує Колегія:

В. Вакулівський, Л. Ліщина,
М. Смик, Ю. Криволап,
Л. Павлюк, В. Родак,
О. Пошиваник.

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

in USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: V. PEDENKO
18 Henderson Ave.
Thornhill, Ont., Canada
L3T 2C0

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні ..... 7.50 доларів
Ціна одного примірника: 75 центів

В Австралії ..... 5.50 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 55 центів

В Англії і Німеччині ..... 6.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 60 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи ..... 5.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 50 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки ..... 4.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 40 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає остан-
нє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо прислати поштові значки або інтерна-
ціональні купони (International coupon) на суму 25 канадійських
центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає
за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів
не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди
відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — Л. Костенко, П. Куліш, О. Жур-
лива, М. Щербак, М. Битинський, Л. Полтава. М. Руденко — Свобода
слова — єдиний критерій вільного суспільства. Д. Корбутяк — Шев-
ченко і поляки. О. Гавриш — Місячна соната. До 60-річчя Яра Сла-
вутича. Звернення СКВУ до української спільноти. М. С-к — Олена
Теліга, Збірник. П'ятдесятиріччя Петра Китастого. Е. Біняшевський —
Українська писанка. Панорама новин. З одумівського життя і праці.
Родинна хроніка. Сторінка Юн. ОДУМ-у. Гумор.

На обкладинці: Бандурист Петро Іванович Китастий

Ліна КОСТЕНКО

**
*

Я додому пишу нечасто,
хоч забралась в таку далечинь.
Заважає мені то щастя,
то розваги, то просто лінь.
Мамо моя, не сумуй...

Щиру правду тобі скажу —
до неправди душа не лежить.
Я ніколи в житті не тужу,
бо не маю від чого тужити.
Мамо моя, повір...

Що не день — то радість нова.
Що не будень — то майже свято.
Що не слово — то щирі слова,
бо у мене друзів багато.
Мамо моя, не тужи...

Не спіткнуся на жодній з доріг,
не зазнаю в житті образи...
Як вернуся на рідний поріг —
чи пізнаєш мене відразу?
Мамо моя, не плач...

1957

І я чую тихі речі,
Голосніше граю,
Я душею молодою
Красу обіймаю.

Ой бандуро, рідна сестро,
Золотії струни!
Вложи в неї моє серце,
Високії думи.

Нехай їй вві сні присниться,
Що я чую й знаю,
Про що серцем самотнім
Доленьку благаю.

Нехай їй вві сні присниться,
Мати Україна,
Наше горе, наша радість,
Надія єдина.

Святе слово — рідна мати!
Є іще святиня
Вища, доленьці миліша, —
Рідна Україна.

Зрозумій, моє кохання,
Чистою душею,
Що люблю я, чим живу я, —
Будеш ти мою!

1861

Пантелеймон КУЛІШ

СВЯТИНЯ

Мовчки струни на бандурі
Я перебираю,
Заспівав би я до тебе —
Голос замирає.

Не почувеш мого слова
Серцем молоденьким —
Квітчаною головою
Схилишся до неньки.

”Пести мене, моя нене,
Як малу дитину,
Я твого нене, лона
Довіку не кину”.

“Ой покинеш, моя доню,
Далебі, покинеш,
У чужий край, в чужі люди
Пташкою полинеш.

Прийде, прийде, моя доню,
Такая година,
Що рідніше нені буде
Любая дружина”.

Олена ЖУРЛИВА

МОЛОДІЙ МАТЕРІ

Коли, схилившись над колицкою,
Голубиш ти своє дитя, —
Такою рідною та близькою
Приходиш у моє життя.

Я чую пісню, в щасті співану,
Я бачу блиск твоїх очей,
Коли, цілунками укривану,
Дитину тулиш до грудей.

Маленька парость виростатиме,
І кожен твого серця стук
До рук дитини віддаватиме
Тепло твоїх ласкавих рук.

1964

Микола ЩЕРБАК

Микола БИТИНСЬКИЙ

К И Ї В

Я бачу золото церковних бань —
На горах Кия — Лавра і Софія!...
О, світе мій! У спалахах світань
Горить вогнем моя пекуча мрія.

Горить вогнем... І стигнуть небеса.
Проміння бризка — і згасають зорі...
Іде весна — зелений шум в лісах,
І хлопці йдуть, обвітрені, суворі...

Ідуть, ідуть... Їм б'є щаслива мить!
Неначе сонце, височіє Київ!
О, сяйво барв! Тебе не затемнить
Ніяка ніч, ніяка лють Батиїв!

Ніяка лють!... Поглянь: цвіте майдан,
Де каркав крук, де висла мла похмура...
Прислухайся: встає й гримить Богдан!
І знову Богом даний нам — Петлюра!

Поглянь, прислухайся! — дзвенять полки! —
І кришиться, івалиться Голгота!...
...Я бачу: Воля відчиня в віки
Тобі, Вкраїно, Золоті Ворота!

ЛИЦАР ЧЕСТИ — СИМОН ПЕТЛЮРА

Честь своєї нікому не дам,
Не віддам я ні п'яді одної,
Не кину на сміх і на глум ворогам
Козацької зброї ясної.

Ім'я України вписав я на щит,
Девізом святу перемогу —
В недолі й у щасті на протязі літ
Молився єдиному Богу.

Хай стріли ворожі зрадливо летять,
В одкриті без боязні груди
Честь лицаря в нього не можуть відняти
Ні смерть, ні боги, ані люди...

Так! Честь в наругу нікому не дам —
Не вступлю ані п'яді одної:
Не кину на сміх і на глум ворогам
Козацької вірної зброї.

М. РУДЕНКО

СВОБОДА СЛОВА – ЄДИНИЙ КРИТЕРІЙ ВІЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА

(Останнє слово на суді в червні 1977 р.)

"Громадяни судді!

Сьогодні перед судом стоїть Слово. Пригадуєте? Споконвіку було Слово і Слово у Бога і Слово було Бог. Усе через Нього сталося, і без Нього ніщо не сталося, що сталося.

Так починається Євангеліє від Йоана.

Як би ми не заперечували ідеалізм, а все ж істина лишилася: людина з'явилася на землі тоді, коли на земній кулі з'явилося слово. Немає слова — немає людини.

Кажуть, людина створила працю. Але працюють й бобри — звалюють дерева, будують греблі. Позбавити людину праці — рівнозначне з позбавленням її Природи. Помилки тут немає, але немає теж й цілковитої правди.

Можна заперечити: в роботі бобрів немає свідомості, а в почині праці людини стоїть Думка. Так, це правильно. Але думка і Слово — це властиво одне й те саме, бо ж ми, як відомо, думаємо з допомогою слів. Отже, хочемо ми, чи ні, а мусимо визнати: людина бере початок від Слова. Можна ще сказати й таке: Слово знайшло себе в Людині. Воно, Слово, знаряддя самого Всесвіту. Це — Логос, — себто знання Всесвіту про самого себе. Всесвіт не просто існує, він по-

винен знати як і задля чого він живе. Живе він задля того, щоб думати. Осмислює себе з допомогою Слова. Осмислює себе в Людині...

Звідси виходить, що вам, громадяни судді, доводиться сьогодні судити Всесвіт. Ні більше, ні менше! Вам його доводиться судити за те, що він Словом своїм оселився в Людині.

Якраз це малося на увазі, коли філософи і юристи працювали над текстом Загальної декларації прав людини. Всесвіт немає меж. Себто слово людини також повинно вільно іти через кордони сердець, душ, держав — інакше воно перестане бути Словом. Сьогодні, щоб якимось відчутти перевагу над біблійними часами, люди винайшли термін "інформація". Але, що це таке "інформація" — матерія чи не матерія? Ні, не матерія. Але ж та інформація, яка не вийшла наверх з людської голови, не є інформацією. Вона вмире разом з людиною. Слово піддається самознищенню — воно не здібне пробити фізичну оболонку Людини, щоб виконати своє призначення. Отже, людина, яка зі страху чи з іншої причини заморожує Слово в собі, властиво не живе.

Земну кулю можна порівняти з Космічним мозком, люди на ній — нейтрони. Активність

життя цього мозку залежить від того, наскільки вільно люди спілкуються між собою — себто обмінюються Словом — інформацією. Для оцінки суспільства — прогресивне воно чи регресивне — існує тільки одне мірило: свобода слова, свобода інформації. Інших критеріїв немає, бо ж не про мурашник мова, працю якого також високо шануємо, — мова про людське суспільство, а людське суспільство — це Слово. Або, як сказав Олекса Тихий, який сидить поруч мене: “Мова народу—народ!” Це знаменні слова, святі слова!

Понад три місяці мене допитували — і щоденно підполковники КГБ втовкмачували мені в голову ось таку істину: у нас за переконання не судять — у нас судять за діяльність. Але що таке діяльність письменника, діяльність філософа? Я говорю про себе і про Тихого. Тихий — філософ не тільки згідно з дипломом Московського університету. Тихий філософ усім своїм еством. А це значно важче ніж бути філософом за дипломом. Отже я запитую: що таке наша діяльність?...

Наша діяльність — це висловлювання наших переконань. Наша діяльність — це Слово. І ніщо інше! Така діяльність має дуже нескладну назву: бути Людиною. Не комахою, не безмовною черепахою, а Людиною. Щоб бути Людиною, треба не тільки думати, але і висловлювати свої думки, інакше людина не буде відрізнятися від черепахи.

Тому власне ст. 19 Загальної декларації прав людини, яку я зачитую з пам'яті, зформульована так:

Кожна людина має право на свободу переконань і на вільне висловлювання їх. Тут включається право шукати, отримувати і розповсюджувати інформацію будь-якими засобами та незалежно від державних кордонів.

Декларація узаконена підписом нашого уряду, Отже вона повинна бути законом і для нашого суспільства.

Зараз, громадяни судді, прошу звернути увагу ось на що: з декількох тисяч сторінок моєї творчості, яку слідчі оцінили як особливо небезпечний державний злочин, тільки 200-300 сторінок я показував друзям. Усе інше — поезія, проза, філософія — це мій письменницький архів. Робітники КГБ вдерлися до мого помешкання, конфіскували архів і проголосили його державним злочином. У чому ж полягає цей злочин? А в тому, що я не є здібний думати інакше, як з допомогою пера. В цьому випадку Слово навіть не було висловлене — ніхто цих творів не бачив, ніхто не читав, ніхто не знає. Архів є архівом. Тоді де ж є злочинна діяльність? На якій основі ці твори потрапили до обвинувачення? Виходить ви, громадяни, судді, судите не мене — ви судите Всесвіт. Наскільки це доцільно, не знаю. Але знаю, що це якраз так. Ви судите Всесвіт за те, що він такий, як він є, а не такий, яким хотів би його бачити КГБ.

Там, в КГБ можна почути й таке: ваша діяльність полягає у наклепі на радянський суспільний лад. Але подивіться: в документах, які я виготовив, згадано коло 100 політ'в'язнів. Якщо йдеться про конкретні факти, то тут слідчі орга-

ни не висунули мені ніяких претенсій. Тоді де ж наклепи, коли факти правдиві?

Я уважав й уважаю, що ті люди є засуджені незаконно. Їх засудили за те, що вони твердили: в нашій країні відсутня демократія. Ці їх твердження кваліфіковано не як переконання, а як діяльність. Узброєні бюрократи, намагаючись доказати наявність демократії, запроторили їх за колючі дроти.

Я кажу вам, шановні громадяни, таким способом доказати наявність демократії неможливо. Навпаки, це ще раз переконує про її відсутність. Тоді, вслід за людьми, в обороні яких я виступав, арештували й мене. Мої слова також визнано не як переконання, а як діяльність скеровану на шкоду радянській владі.

Де ж діяльність — у чому вона полягає? Тільки в одному: у висловлюванні моїх переконань. У тому, що я сказав: у нас порушується Загальну декларацію прав людини. Таж вона, Декларація прав, передбачає неограничену свободу висловлювати переконання — незалежно від державних кордонів! Та хіба ці арешти, які нічим не мотивовані крім кагебістської софістики, потверджують голосне твердження, що Декларація не порушується? Навіть дитині ясно: навпаки — потверджують, що її порушують.

Хто ж тут справжній злочинець? Злочинець той, хто намагається забрати природне право людини: вільно і необмежено думати, вільно і необмежено висловлювати свої думки. Це якраз і є святе право бути Людиною. І без цього права бути Людиною взагалі неможливо.

Найбільшою нетолерантністю до слова визначався російський цар Микола I, якого за його нетолерантність прозвали Палкін. Але навіть Микола Палкін покарав, тоді ще невіломого поета Лермонтова, тільки засланням з Петербургу в чинну армію на Кавказі. Але ж Лермонтов був царським офіцером — яка ж це була для нього кара? Властиво її не було. А згадайте, як Лермонтов ганить “катів ненажерну юрбу, що стоїть коло трону”. Він страшить її майбутнім судом — судом безпощадним, від якого ніхто їх не врятує. Його пророцтво здійснилося на Миколі II.

В Росії поет завжди був пророком. Пророком робили його самі короновані деспоти. Вони творили пророків за допомогою тюрем і заслань. Своім обмеженим розумом вони не могли збагнути: ніщо так не захитує деспотизм, як тюрма. Охоронні засоби деспотизму неминучо стали його могилою. Це можна вважати законом історії.

Ні, я не вважаю, що всі мої міркування непомилні. Але я не помиляюся в основному: ніякого злочину супроти радянської влади я не вчинив. Усе, що я робив, було скероване не проти радянської влади, а проти бюрократичних спотворювань нашої держави. Що такі спотворювання існують — у цьому я глибоко переконаний. Моє переконання я дістав від Леніна. У попередній промові я це докладно вивяснив, повторювати не буду. Кожне моє слово, уся моя громадська пристрасть скеровані на усунення цих спотворювань. Виходить, моя творчість і мої виступи скеровані не на знищення, а на зміцнення радянської влади. І якщо в цьому випадку Слово стало чином, то я щасливий, що я дозволив собі його вимовити”.

Дмитро КОРБУТЯК

ШЕВЧЕНКО І ПОЛЯКИ

(Закінчення)

Особливо близькі відносини з поляками створились у Шевченка під час його десятилітнього заслання. На території оренбурзького спеціального корпусу, до якого було заборонено поета із забороною писати і малювати, перебувало тоді кілька тисяч поляків. Переважно це були такі ж самі політичні засланці як і Шевченко, покарані за участь у листопадовому повстанні 1830/31, за підтримку краківського повстання в 1846 році і за членство в польських підпільних організаціях. Крім них, були там також поляки на цивільній службі. Поляків зустрічав Шевченко всюди, куди його кидали під час заслання: в Оренбурзі, Орську, Новопетровську на Каспійському морі, Аралі. Багато з них чули вже про причину його заслання і вітали його як героя. На протязі свого заслання Шевченко подружив принаймні із сорока поляками. Були це інтелігентні, високо освічені люди, палкі патріоти своєї поневоленої батьківщини, непримиренні вороги царського самодержав'я та імперіялізму, шляхетні люди, які всіляко намагались облегшити гірку долю українського поета. Листи Шевченка з того часу і його "Щоденник" рясніють таким іменами як Отто Фішер, Станіслав Крулікевич, Іполіт Завадський, Томаш Вернер, лікар Сильвестер Кількевич, Аркадій Венжиновський, Людвік Турно, Євстахій Середницький, Мацей Мостовський, Фелікс Фіялковський, Ян Станевич, Максиміліян Ятовт (поет, що писав під псевдонімом Якуб Гордон) і багато інших.

Нам ці імена мало що говорять, але для Шевченка на засланні вони були дорогі. Ці польські друзі доставляли йому малярське приладдя, продавали його картини (непідписані, бо йому було заборонено малювати), поширювали його позациzensурні поезії, знайомили його з новинами польської і навіть української літератури, виконували різні його прохання тощо. А Шевченко в свою чергу знайомив їх з минулим України і українською проблематикою. Під його впливом, твердить польський шевченкознавець Єржи Єнджеєвіч, автор книги "Ноце Українске—Родовуд Геніюша", більшість його польських друзів стали прихильниками національних аспірацій українського народу. Були в них і суперечки про минуле, бо не всі його друзі готові були відвертись історичної Польщі з кордоном на Дніпрі, але ці суперечки не псували їх дружби, основою якої була однакова доля чи вірніше недоля їх самих і їх народів. Як каже російський до-

слідник Шевченка В. А. Дяков, "в більшості випадків це була правдива і глибока дружба, основана не на випадковому сусідстві їх ліжок у військовій казармі чи інших суто життєвих обставинах, а на більш чи менш ідейному посвояченні, на подібності політичних симпатій, на бажанні допомогти один одному в боротьбі із спільним ворогом — царатом, кріпацтвом, національним гнітом".

На погляд Єнджеєвіча, польські революціонери були навіть ближчі Шевченкові, ніж російські, бо ці останні боролись тільки за внутрішні зміни в російській імперії, тоді як польські революціонери і Шевченко боролись також за свободу і незалежність своїх народів.

У своїх листах до цих польських засланців Шевченко називав їх "дорогими, любими, єдиними друзями" і завжди просив того, кому писав, обняти і поцілувати інших, з ким він довго не бачився. А вони з пошаною називали його "батьком".

Особливо близько зійшовся Шевченко з істориком Броніславом Залеським, поетом Едвардом Желіговським та офіцером Зигмунтом Сераковським — щирими демократами, які критично ставились до історичної Польщі, визнавали право українського народу на незалежність і вважали українсько-польський союз не тільки можливим, але і konieczним. Залеський був товаришем недоли нашого поета. Він добре розумів Шевченка, поділяв його погляди і помагав йому як міг. Сераковський і Желіговський були також на засланні, але або в інший час або в іншому місці, і Шевченко зустрівся з ними особисто тільки в Петербурзі, після звільнення із заслання, а до того часу тільки листувався з ними. До речі, Сераковський, якого було звільнено раніше, був один з тих, що вживали заходів для звільнення Шевченка. Він був щирим прихильником українського народу, писав до Шевченка по-українськи і виступав перед офіційними чинниками на захист української мови. В 1863 році він був керівником польського повстання в Литві і за це був страчений царськими карателями. Желіговський, літ. псевдонім Антоні Сова, був автором революційного твору "Йордан", яким захоплювався Шевченко. В Петербурзі обидва обмінялись віршамипосвятами: Желіговський написав вірш "До брата Тараса", а Шевченко присвятив йому вірш "Посаджу коло хатини". Броніслав Залеський і Желіговський посилали недружовані вірші Шев-

травень - місяць СКВУ

ченка поетові Богданові Залеському, що жив у Парижі, для популяризації Шевченка серед польської еміграції.

Під впливом своїх польських друзів Шевченко на засланні повернувся до ідеї українсько-польського братання, яку він вперше висловив у передмові до "Гайдамаків". Цю ідею він висловив тепер ще сильніше у вірші "Полякам", присвяченому Броніславу Залеському, повторивши свій погляд, що до Люблинської унії українці і поляки жили як брати, і що те співжиття зруйнували єзуїти, які насильно запроваджували в Україні унію і помагали шляхті і магнатам поневолювати український народ. Все лихо, на погляд Шевченка, почалось за короля Зигмунта. Ось частина того вірша, який можна вважати маніфестом польсько-української дружби:

Ще як були ми козаками,
А унії не чуть було,
Отам то весело жилось!
Братались з вольними ляхами,
Пишались вольними степами;
В садах кохалися, цвіли,
Неначе лілії, дівчата;
Пишалася синами мати,
Синами вольними. Росли,
Росли сини і веселили
Старії, скорбнії літа.
Аж поки іменем Христа
Прийшли ксьондзи і запалили
Наш тихий рай і розлили
Широке море сльоз і крови,
А сирот іменем Христовим
Замордували, розп'яли.

— — — — —
Отак то, ляше, друже-брате,
Неситії ксьондзи, магнати
Нас порізли, розвели;
А ми б і досі так жили.
Подай же руку козакові
І серце чистее подай!
І знову іменем Христовим
Возобновим наш тихий рай.

Цей вірш прийняли польські засланці, друзі Шевченка, з великим задоволенням, бо він відповідав і їх поглядам. На жаль, він був майже зовсім забутий в незалежній Польщі, в період від 1918 до 1939 року.

В 50-ті і 60-ті роки Шевченко був дуже популярний і втішався великою повагою не тільки серед польських політичних засланців, але і серед польської молоді, зокрема тієї, що походила з України і Білорусі. Коли Шевченко повертався із заслання і зупинився в Астрахані, його гучно вітав гурток земляків, серед якого переважала польська молодь з України, а один з них Томаш Зброжек, вписав у Щоденник Шевченка такі слова: "Твоє сьогоднішнє перебування серед нас робить мене цілком щасливим, і ці хвилини єднання ніколи не зітруться з моєї пам'яті. О, стократ, стократ благословенний той день, коли небо дозволило мені познайомитись з Тобою, щирий і безстрашний виступе слова правди".

Повернувшись до Петербурга, Шевченко підтримував тісні зв'язки із своїми давніми друзя-

УВАГА!

УВАГА!

МОРСЬКИЙ РЕСОРТ

"VILLA MARIA"

209 E. Crocus Rd.

Wildwood Crest, N. J. 08260, USA

Tel. 1-609-522-9005

Винаймаємо помешкання з 1—2—3 спальнями, окремими кухнями і лазничками, а також окремі кімнати. Є спільна кухня, великі веранди, зелене подвір'я. Лише півтора бльоки до берега.

Ціни помірковані.

Усіх, хто хоче СПОКІЙНО відпочити, набратись сили та оздоровитись морським купанням і вигрітись на гарячому піску, ласкаво запрошуємо.

Відкрито для гостей від 1-го червня до 1-го жовтня. У червні і вересні ціни знижені.

Більше вигод (за ту саму ціну) для тих, хто робить замовлення задалегідь.

До 15-го травня пишть або телефонуйте:

Mrs. M. HANINA

5506 Rising Sun Ave.

Philadelphia, Pa. 19120, USA — Tel. GL5-6841

Від 15-го травня — до Вайлдвуду.

ми із заслання — такими як Сераковський, Желіговський, Станєвіч та інші, як також знайшов нових польських друзів серед людей, що гуртувались довкола польської газети "Слово". В той час він також познайомився і подружив із славетним негритянським актором — трагіком Айрою Олдриджем, що виступав тоді із своєю трупю у Петербурзі. Але незабаром недуга прикувала його до ліжка, і хоч доктор Кунєвіч, його давній друг із заслання, докладав безкорисливо всіх зусиль, щоб врятувати поета, він помер передчасно 10 березня 1861 року на 47-му році життя, проживши на волі всього лише 10 років.

Над могилою Шевченка в Петербурзі, крім промов українською і російською мовами, була також промова польською мовою, яку виголосив студент Владислав Хорошевський. Серед іншого він сказав: "За помилки батьків не відповідають діти, отож не станемо згадувати тут старі суперечки давнього минулого, а скажемо краще братське: любім один одного. О, коли б Твоя смерть, благородний Тарасе, і цей урочистий і сумний обряд стали початком нового життя! О, коли б на Твоїй могилі замовкло бодай кілька ненавистей, коли б цей малий початок породив у майбутньому більше взаємного порозуміння, братерства й забуття давніх кривд, як вкинуте в землю мале зерно приносить багатий урожай".

На жаль, мрії студента Хорошевського не здійснились, бо керівники післяверсайської Поль-

О. ГАВРИШ

МІСЯЧНА СОНАТА

Перше, що впало в очі, як зайшла до кімнати, це його ясне обличчя в рямці вікна. Стояла нерухомо, а серце рвалося до нього. Захотілося вибігти на двір і побачити його на широкому синьому небі, пригадати давні зустрічі з ним. Боже! Як я любила місячні ночі, як довго вечорами дивилася на нього і не могла рушити до хати. Якийсь він був дивний — незрозумілий, самотній і таємничий. І скільки то він бачив з височини, і що думав про бачене?

Плив самотній безмежним синім полем, і мені було шкода його. Несміливо я простягала руки до нього, давала знати, що він не сам, що я тут і відчуваю його самоту. Він завжди був печальний, навіть коли зорі роїлися навколо нього. Мабуть, з тієї самоти він і помер, бож кажуть науковці: він мертвий. А мені не віриться — таке осяйне його обличчя, і так замислено плыве він над землею. Місяченьку, усміхнися, місяченьку, прояснися — тут друг тобі, ти не самотній. Як давно не розмовляли ми з тобою безмовно, але щиро, і тишилися тим. Пам'ятаєш, як довго я сиділа вечорами на сходах ганку, а ти стояв чи,

точніше, непомітно плыв над озером ясносмутний, наче кликав мене за собою. І, як у сні, я пішла за тобою. Уяви, така завжди боязка, а пішла.

Ти простелив на озері срібну доріжку. Певно, для мене? Срібну, срібну хвилясту доріжку від себе аж до берега, майже до самих моїх ніг, і вичікуюче дивився на мене. А я не зважилася стати на цю чарівну стежку. Може, прийшовши до тебе, я розвіяла б твій сум, збудила живе тепле серце в тобі, викликала б усмішку на устах.

Місяцю, місяченьку, чи пам'ятаєш, як стояла я проти тебе там, ще дома. Стояла і не могла відірвати очей від тебе й срібного невода, що накинув ти на запашний квітучий сад. А тепер я так рідко бачу тебе. Чи згадуєш ти мене, чи згадуєш русяву дівчину і наші зустрічі, коли цілий світ повнився твоїм сяйвом, п'янкими пахощами й пристрасним співом сіроперого коханця?

Ой, зараз, хоч на хвилинку вибіжу до тебе!
Але чи пізнаєш мене ти тепер?...

щі, відбудованої в 1918 році, швидко забули, що їх батьківщина ще так недавно була поневолена трьома державами, відійшли від закликів польських революційних демократів часів Шевченка і відмовили українському народові Західної України не тільки права на самовизначення, але навіть найскромнішої автономії. Така політика відновила давню ворожнечу між обома народами, яка під час Другої Світової Війни мала шкідливі наслідки для обох.

Проте треба ствердити відрадний факт, що останніми часами серед польських і українських демократів оживає ідея Шевченка і його польських друзів про конечність миру і дружби між обома народами на основах рівності. В польській і українській пресі можна дедалі частіше читати голоси, що мрія про відібрання Львова і Вільнюса — це нереальна політика, яка може тільки шкодити полякам; що в нашу добу національного самовизначення аргумент про історичні кордони це анахронізм; що обидва народи повинні вибачити один одному минулі кривди і шукати тісного союзу в обличчі спільного ворога — советського імперіялізму. Серед польських видань ці ідеї проповідує послідовно журнал "Культура", серед українських — журнал "Сучасність".

Подібні думки зроджуються, щоправда, несміливо, також серед російських демократів — на жаль, їх ще дуже мало, — які починають усвідомляти, що тримати насильно інші народи в складі советської імперії це річ аморальна, суперечна ідеям демократії і, кінець-кінцем, шкід-

лива для російського народу. Виявом таких думок був спільний маніфест польських, російських та інших демократів, опублікований у травні минулого року в журналі "Культура". Автори документу визнають, що польський і російський імперіялізми заподіяли великі кривди українському народові, і що цей та інші народи Советського Союзу мають право на вільне самовизначення. Автори вважають, що ліквідація советського колоніялізму є в інтересах також російського народу. З поляків цей маніфест підписали Юзеф Чапський, Єржи Гедройц, Юзеф Лободовський та інші, з росіян — Андрій Амальрик, Владімір Буковський, Наталя Горбаневська та інші.

Українці можуть тільки вітати ці думки і бажати, щоб до таких висновків прийшло якнайбільше поляків і росіян. Тільки тоді настане справжня дружба між цими слов'янськими народами, тільки тоді набере реального значення давнє польське гасло "за нашов і вашов вольность", тільки тоді здійсниться заклик Шевченка до його польських друзів спів-засланців: "Подай же руку козакові і серце чистее подай".

**В травні — місяці СКВУ
даймо моральну і матеріальну підтримку
для СКВУ!**

ДО 60-РІЧЧЯ ЯРА СЛАВУТИЧА

Ювілейний комітет в Едмонтоні випускає у світ книгу "Творчість Яра Славутича (статті й рецензії)" до 60-річчя Яра Славутича, що сповнилося 11 січня 1978 р. Критичну студію (понад 430 сторінок і 20 ілюстрацій) упорядкував д-р Володимир Жила, професор Тексаського університету. Книгу видано за фінансовою допомогою міністерства культури Альберти в сумі 1.750 дол. та за пожертви окремих громадян і передплати.

Композитор Сергій Яременко впорядкував збірник пісень на слова Яра Славутича, музику до яких написали композитори Микола Фоменко, Григорій Китастий, Сергій Яременко, Роман Бородієвич та Гліб Локшинський. Цей збірник виходить у світ також за допомогою міністерства культури Альберти — в сумі 1.500 дол. і за пожертви п. Теодора Кунцяка та інших громадян (повний список буде вміщений у збірнику, пожертви ще надходять).

Заходами самого видавництва "Славута" (72 Вестбрук Драйв, Едмонтон, Канада) цього року вийде у світ підсумкове видання поезій і поем Яра Славутича — "Зібрані твори, 1938-1978". Усі ці видання можна замовляти вже тепер:

SLAVUTA PUBLISHERS
72 Westbrook Drive
Edmonton, Alberta, Canada

ЗВЕРНЕННЯ

ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІАТУ СКВУ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Виконуючи постанову XI Пленарної Сесії Секретаріату СКВУ, проголошуємо місяць травень 1978 року — "Місяцем СКВУ".

Світовий Конгрес Вільних Українців, як найвища світова громадська надбудова, є головним чинником єдності, співпраці та координації українського суспільно-громадського життя у вільному світі.

Завершена на Першому Конгресі СКВУ в 1967 році, світова консолідація нашого громадського життя зберігається у всіх країнах поселення української спільноти.

Тісна співпраця Українських Церков, громадських організацій та установ на базі Світового Конгресу Вільних Українців піднесла престиж і зміцнила силу нашої спільноти. Мимо широких негативних впливів чужого доквілля, українська спільнота у вільному світі виявляє високоякісну, многогранну активність, розбудовуючи різні ділянки свого життя та здобуває щораз більші впливи серед загального суспільства в багатьох країнах з українським поселенням.

Скріплюючи наші власні сили, ми ніколи не забували про потреби наших братів і сестер в Україні. Пеширюючи правду про Україну, про її визвольну боротьбу, ми здобуємо і збільшуємо круг приятелів українського народу.

Лише в останньому, 1977, році ми добились чергового успіху: акредитації нашої Інформаційної Служби при Бюрі Публічної Інформації ООН в Нью-Йорку.

Паралельно з тим, в 1977 році в центрі нашої уваги були акції за оборону людських, релігійних і національних прав поневоленого українського народу.

Якщо в когось були сумніви про потребу такої акції, то перебіг нарад, а головню, закінчення Београдської Конференції найкраще доказують, як багато залишається зробити на тому відтинку. ССРСР, остання колоніальна імперія світу, намагається змусити західний світ одобрити стан поневолення багатьох неросійських народів, а в тому — й українського.

У відповідь на це, Секретаріат СКВУ призначив 1978 рік для відзначення 60-річчя Державности і Самостійности України. Президія Секретаріату СКВУ приготувала широкий плян акції на міжнародному форумі за деколонізацію ССРСР і визволення українського й інших поневолених народів. Це черговий вияв єдності і співдії української спільноти вільного світу з силами спротиву в Україні, які змагаються за відновлення державної суверенности українського народу на його власній території.

СКВУ, як у минулому, так і на майбутнє, базує свою діяльність на вірі в силу нашої спільноти та духову єдність з українським народом. У згоді з тим, заплановано різногранну діяльність СКВУ на 1978 рік, включно з підготовкою до відбуття III-го Конгресу СКВУ в Нью-Йорку в листопаді 1978 р.

Успіх в реалізації запланованої праці залежить від всесторонньої піддержки нашої спільноти.

Складаючи щирю подяку нашій організованій громаді за піддержку в останніх 10-ти роках праці, Президія Секретаріату СКВУ закликає Крайові Центральні Репрезентації, Проводи Міжкrajових Надбудов і Крайові Організації доложити зусиль, щоб по всіх скупченнях українського життя, у всіх наших церковних громадах у місяці травні 1978 р. була проведена збірка на фонд СКВУ.

Бо лише пожертви нашої спільноти є джерелом наших матеріальних засобів, які дають нам змогу глянувати і реалізувати нашу діяльність так, щоб якнайкраще служити потребам нашої спільноти у вільному світі й інтересам поневоленого, але нескореного українського народу.

Квітень 1978 р.

ПРЕЗИДІЯ СЕКРЕТАРІАТУ СКВУ

СПІВЧУТТЯ

Висловлюємо співчуття членові-основоположнику і довголітньому працівникові ОДУМ-у Олегові Сандулу і його родині з приводу смерті активного громадського діяча, його тата, Івана Івановича Сандула, який помер після догвої і тяжкої недуги 12-го травня 1978 р. в Торонті.

Редакція і Адміністрація

З КНИЖНОЇ ПОЛИЦІ

М. С-к

ОЛЕНА ТЕЛІГА

ЗБІРНИК

Редакція і примітки О. Ждановича

Видання Українського Золотого Хреста в США 1977, Детройт - Нью Йорк - Париж, стор. 473.

Наприкінці лютого або на початку березня 1942 року німецькі нацисти розстріляли в Києві видатну українську поетесу Олену Телігу.

Минулого року, з нагоди цього трагічного 35-ліття, Український Золотий Хрест у США видав збірник, присвячений пам'яті Олени Теліги. В збірник увійшли 36 поезій і 16 публіцистичних статей покійної, біографічний нарис про Олену Телігу уже покійного Олеса Ждановича, а також спогади тих, що знали поетесу і літературно-критичні оцінки її творчості.

В зв'язку з поступовим зменшенням політичної еміграції через природний відхід старшого покоління без відповідного поповнення її свіжими силами, брак яких збіднює нашу духовно-моральну субстанцію, збірник, присвячений Олені Телізі, є незаступимим виховним матеріалом для нашої молоді, яка, сподіваємося, бодай в якійсь мірі поповнюватиме рідючі лави громадсько-політичного активу української еміграції.

Олена Теліга — після Лесі Українки найбільша жіноча постать в українській літературі, своїм прикладом великої цивільної відваги і безкомпромісовості та поетичним і публіцистичним словом впливала на оточення і виховувала молоде покоління борців, які не злякаються взяти "на свої плечі всю відповідальність перед Богом, історією і власним народом" та поведуть його з безнадійних руїн до незалежності.

Як поетеса, Олена Теліга поставила своє слово — зброю на службу батьківщині. Її поезії — це гимн розбудженій молодості, яка рветься до яскравого, барвистого і прекрасного, хоч і наповненого небезпекою, життя. Життя, де "кожний крок — сліпуча блискавиця". Вона не любила сірини й безформенности в житті й вірила, що не може Україна бути прекрасною, "коли люди в ній будуть нудні, несміливі, коли не переродити їх душі". Україна, повчала вона, потребує приходу людей "національної гордості", а тому й треба "рятувати похилу душу свого народу".

Поетеса відкинула ідеал жінки-матері, яка журиться лише фізичним збереженням раси. "Коли ж від жінки вимагається бути лише матір'ю і жінкою, то для неї буде далеко важнішою рідна стріха від рідної землі". Така мати виховає й дітей своїх "По своєму образу й подобию" на "борців" за життєві вигоди і безпринципових пристосуванців. Жінка, писала вона, повинна стояти не лише "на сторожі домашнього огнища, а передусім на сторожі цілості, щастя і могутності більшої родини — нації".

Отже в Олені Телігі ідеалом жінки, особливо тої, що бере участь в громадсько-політичному житті, є не тільки жінка-мати, але й жінка-воїн, в якій, коли на терезах історії важиться доля нації, пальці самі рвалися б до зброї, щоб "вдарить там, де треба вдарить".

Життєпис Олени Теліги не тільки цікавий, але й повчальний. Народилася вона в Петербурзі, в сім'ї талановитого й заможного інженера, професора політехнічного інституту Івана Шовгеніва, який пізніше був ректором Подебрадської Академії. Хоч батьки Олени й говорили між собою українською мовою, Олена не була вихована українською дитиною. В дитячі роки вона бездоганно володіла російською, французькою і німецькою мовами, але українською мовою не говорила. Лише на чужині, у Празі, вона боляче відчула брак знання української мови.

Перші місяці перебування в Празі, Олена вживала тільки російську мову і зі старшими братами інколи була в товаристві білогвардійців — росіян. В одному з таких товариств російські шовіністи заділи гордість Олени й вона, як сама говорила, "з гарячого Савла стала не менш гарячим Павлом".

Про цей випадок згадується в книзі Уласа Самчука "На білому коні", уривок з якої подається в збірнику, про який іде мова. "Сталося це, — розповідала вона, — дуже несподівано і дуже швидко. Це, можливо, була одна секунда. Це було на великому балу у залах Народнього Дому на Виноградах, що його улаштував якийсь добродійний комітет російських монархістів під патронатом відомого Карла Крамажа. Я була тоді у товаристві блискучих кавалерів, ми сиділи при столику і пили вино. Невідомо хто і невідомо з якого приводу, почав говорити про нашу мову зо всіма відомими "залізяку на пузяку", "собачій язик"... "мордописня"... Всі з того реготалися... А я враз почула в собі гострий протест. У мене дуже швидко наростало обурення. Я сама не знала чому. І я не витримала цього напруження, миттю встала, вдарила кулаком по столу і обурено крикнула: "Ви хаами! Та собача мова — моя мова! Мова мого батька і моєї матері! І я вас більше не хочу знати!"

Я круто повернулась і, не оглядаючись, виїшла. І більше до них не вернулась. З того часу я почала, як Ілля Муромець, що тридцять три роки не говорив, говорити лише українською мовою... А вже раз ставши на цю дорогу, я не залишалася на півдорозі. Я йшла далі і далі..."

Йдучи все далі, вона всім своїм полум'яним серцем і душею безповоротно повернулась до Києва так, що могла писати.

Вітрами й сонцем Бог мій шлях намітив,
Та там, де треба, — я тверда й сувора.
О, краю мій, моїх ясних привітів
Не діставав від мене жодний ворог.

Завжди життєрадісна, а там, де треба, "тверда і сувора", незламна і героїчна, своїми поезіями вона проповідувала лише те, що сама робила і, роблячи те, що проповідувала, закликала кожного до активної дії, до боротьби і перемоги.

Не бійся днів заплутаних вузлом,
Ночей безсонних, очманілих ранків.
Хай ріже час лице добром і злом!
Хай палять серце найдрібніші ранки!

Олена Теліга — поетеса твердості, честі і гордості, ніколи не шукала компромісу з ворогами.

Я руці, що біла — не пробачу,
Не для мене переможний бич.

Не була вона байдужою й до своїх земляків, яким бракувало відваги і мужности, які "вважають, що лихо є не на те, щоб з ним битись, лише на те, щоб його тактовно обминати. А б'ються хай інші, яких вони вважають за дурнів, і то б'ються в якийсь такий спосіб, щоб їх спокій від цього не терпів".

Цих людей Теліга звала партачами життя. Це "ота хитра порода лбокаїв, що широко розчиняла двері перед героєм і біла йому земні поклони, коли того не бачили пани, та не пізнавала його і гнала в шию, коли хтось із панів був присутній".

Партачі життя — це ті "що все дивились та мовчали, та мовчки чухали чуба", в той час, коли не раз одним словом, одним посуненням, могли б підтримати якусь велику правду, або навпаки, знищити якесь велике зло, дати сатисфакцію людині, що має рацію, а передусім, одним словом, так чи ні, залежно від своїх переконань, — врятувати свою гідність".

У протизагугу до цієї породи людей, Олена Теліга проповідувала не тільки культ героїзму, але й культ цивільної відваги. Взірцем якої була цивільна відвага Тараса Шевченка, який мав найбільшу погорду до партачів життя.

Початок німецько-радянської війни 1941 року застав поетесу разом з її чоловіком у Кракові. Для Олени Теліги, нарешті, прийшов час, про який вона мріяла.

Це буде так: в осінній день прозорий
Переїдемо ми на свої дороги.

В товаристві письменника Уласа Самчука, Олена Теліга від'їжджала з Кракова на схід. Недалеко Ярослава нелегально переходять вони кордон і в жовтні місяці поетеса вже в своєму Києві.

В скаліченому двадцятилітньою більшовицькою окупацією і зруйнованому війною місті, Олена Теліга включається в розбудову української духовності, в боротьбу за українську незалежність з кожним окупантом. Як голова Спілки Письмен-

ників і пізніше також редактор літературного тижневика "Літаври", поетеса не раз попадала в тяжке становище: виконуючи своє завдання, вона часто відкидала "твори" т. зв. письменників-ремісників, які з радянської плятформи, не моргнувши оком, переключилися на німецьку і почали в своїх писаннях плазувати вже перед новим диктатором. Олена Теліга в статті "Нарозтіж вікна" кликала їх шаменутися і стати собою та разом з народом боротися проти неволі. Ображені плазуни, серед яких не бракувало радянських і німецьких агентів, почали засипати гештапо доносими, надіючись німецькими руками знищити Телігу і пробудження до життя українські національні сили.

На реакцію німців на ці доноси не довелося довго чекати. В листопаді 1941 р. гештапо почало жорстоку розправу з тими, хто стояв їм на перешкоді перетворити Україну в німецьку колонію. В Житомирі і в Радомиші вони розстріляли організаторів і учасників маніфестації на могилі жертв Базару, а в першій половині грудня почалися масові арешти української інтелігенції в Києві. Заарештовано членів редакції "Українського Слова" і на їх місце прийшов виступник Штепа, через якого гештапо запропонувало Олені Телізі скористуватися. Поетеса і революціонерка гордо відповіла — "Ні!" "Літаври" перестали виходити.

Олена Теліга продовжує творчу працю, хоч і відчуває, що майбутнє не віщує їй доброго. Та це майбутнє не лякало її. Кожного дня вона іде до Спілки Письменників і там зустрічається з тими письменниками, які поділяли з нею її національне вірую. До останку вона кипить працею і мріє.

Щоб Бог зіслав мені найбільший дар:
Гарячу смерть, не зимне умирання.

9-го лютого 1942 р. гештапо заарештувало всіх, що прийшли в помешкання Спілки Письменників. Від ранку до третьої години дня гештапо чекало на відвідувачів і нікого вже не відпускало. Олена Теліга всіх заспокоювала, підбадьорювала, обіцяючи всю вину взяти на себе. По третій годині всіх відвезли до в'язниці.

Ще вранці 9-го лютого Олену Телігу попереджували не йти до Спілки, але вона сказала: "На мене чекають люди. Коли я не прийду, — як це виглядатиме?" Вона пішла і більше не вернулася.

В один із лютневих чи березневих ранків 1942 року Олену та її чоловіка Михайла Телігу розстріляло німецьке гештапо.

Ясною зорею пролетіла на нашому небосхилі Олена Теліга — поетеса та революціонерка — і лишила по собі слід, з якого черпатимуть наснагу майбутні покоління.

Ставайте членами корпорації відпочинкової оселі "Україна"

КОМАНДА ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-У

повідомляє, що

ДВНАДЦЯТИЙ ТАБІР ВИХОВНИКІВ

відбудеться

від 24-го червня до 8-го липня 1978 р.

на одумівській Оселі "УКРАЇНА",
Дорчестер, Онт., біля Лондону, Канада.

За інформаціями та аплікаціями звертатися до 20-го травня місяця, ц.р., до місцевих філій ОДУМ-у, ТОП-у або на адресу писаря Команди Виховників, О. Шевченка:

КОМАНДА ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-У

ODUM Counselors Camp
с/о О. Shevchenko
505 Rolling Hills Rd.
Bridgewater, N. J. 08807, USA

ТАБОРИ ОДУМ-У

в літнім сезоні 1978 року

оселя ОДУМ-у "КИЇВ", Аккорд, Нью Йорк

- а) Вілпочинково-виховні табори для молоді віком від 7 до 14 років життя — від 1-го до 22-го липня.
- б) Мандрівничий табір для юнацтва віком 16 й вище — від 22-го до 29-го липня
- в) Табір українознавства й вдосконалення гри на бандурі для молоді 14 років й вище — від 29-го липня до 12-го серпня
- г) Табір II-ої одумівської проби — від 12-го до 26-го серпня

МІННЕСОТА — Виховно-відпочинковий табір

30-го липня до 12-го серпня (два тижні)
Сіблей Стейт Парк у штаті Міннесота, США

За дальшими інформаціями про літні табори треба звертатися до місцевих управ ОДУМ-у або:

США — Оселя "Київ":
ODUM Center
P. O. Box 40, RFD No. 1
Accord, N. Y. 12404, USA

США — Міннесота:
4004 Roanoke Circle
Minneapolis, Minn. 55422, USA

**ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВИЙ ТАБІР
ЮНОГО ОДУМ-У В КАНАДІ**

відбудеться цього року

від 23-го липня до 6-го серпня

на одумівській Оселі "Україна"

Дорчестер, Онт., біля Лондону, Канада.

За інформаціями та аплікаціями

звертатися:

ODUM CAMP

827 Indian Rd., Mississauga, Ont.
L5H 1R4 Tel. 274-2249

НОВЕ ВИДАННЯ З ГУМОРИСТИКИ

"ЖАРТИ ЖАРТАМИ"

З такою назвою недавно вийшла друком у Детройті збірка фейлетонів **Степана Підкови**.

Книжка має 176 сторінок досить густого друку, збільшеного формату, зі звичайною (не твердою і не з золотим тиском) — обкладинкою. Починається книжка передмовою — "Життя і творчість Степана Підкови", під якою (передмовою) стоїть скромний підпис — Д. К., якому (якщо не якій), очевидно, належить і літературна редакція збірки. Увесь текст книжки поділений на три розділи — відповідно до часу написання фейлетонів, а водночас і за характером та змістом самих творів. Наприклад, перший розділ відкривається фейлетонем "У Львові" (перші пригоди автора — родом зі Слобожанщини) — з 1943 року; другий — гротеском "Голос Америки", мабуть, із року 1950, отже й написаним уже в Нью-Йорку, а третій — драматичним твором "Шкідняки. Федералістична комедія на три дії".

Видав збірку автор — своїм коштом (накладом), тим часом і замовляти книжку можна в самого ж автора: хто скорше замовить, той придбає цю збірку свіжих фейлетонів за 5 (п'ять) доларів Авторова адреса:

Stepan Pidkova
27 Adeline Street
New Haven, Conn. 06519, USA

Відповіді на питання із стор. 15

- 1. в) населення, що його татари забирали в полон, як здобич; 2. в) 38 куренів; 3. б) Св. Покрови; 4. б) двобій; 5. б) в 1709 р.; 6. б) 1775 р.; 7. а) 1798 р.; 8. б) Григорій Квітка-Основ'яненко; 9. в) 170 тис. км.; 10. а) в Карпатах.

ЗАХИЩАЙТЕ ВАШИХ ДІТЕЙ ВІД ХВОРОБ ЧЕРЕЗ ІМУНІЗАЦІЮ

**Ось, що Онтарію робить,
щоб вам у цьому допомогти.**

Понад 25% дітей, які вступають до школи, не імунізовані. Це не тільки дивно, але й небезпечно, бо в останній час ми маємо більше випадків дифтерії, коклюшу і кору.

Онтарійське Міністерство здоров'я постачає вакцину для імунізації проти дифтерії, поліомієліту, коклюшу, тетануса (правця), кору, свинки та рубелки. Ваш Онтарійський план забезпечення здоров'я (ОНІР) оплачує лікаря за імунізацію.

Імунізація охороняє перед смертю, вона проводиться легко і швидко.

Однак, це залежить від вас, чи ваші діти будуть захищені від хворіб. Підійть з ними до вашого родинного лікаря, або зацепіть їх у медичному пункті у вашій околиці.

Тепер можна отримати дарову брошуру з таблицею, яка показує, на яку хворобу має бути імунізована ваша дитина та в якому віці.

Напишіть ще сьогодні по примірник брошури під назвою "Імунізація — це ваша відповідальність" ("Immunisation is your Responsibility") до:

Health Resource Centre
Communications Branch
Ontario Ministry of Health
Hepburn Block, Queen's Park
Toronto, Ontario
M7A 1S2

**Dennis Timbrell,
Minister of Health
William Davis, Premier**

Province of Ontario

П'ЯТДЕСЯТИРІЧЧЯ ПЕТРА КИТАСТОГО

Петро Іванович Китастий народився 11 травня 1928 року в селі Михайлівка, Нехворощанського району на Полтавщині. Був одинак в родині церковного диригента Івана Трохимовича Китастого та його дружини Анни Іванівни, з дому Соколянської.

Як почали ліквідувати церкви, сім'я Івана Трохимовича повертається в родинне місто Китастих — Кобеляки, а в 1933 р., рятуючись від голоду, переїжджає на Донбас, де вже тоді проживав старший брат Івана Трохимовича, Микола Китастий.

З початком масових арештів, в яких було заарештовано і Миколу Трохимовича, родина Івана Китастого знову зривається з місця і вже на весні

Група членів капелі бандуристів у Львові в 1944 р. Зліва направо сидять: Іван Китастий і Йосип Панащенко. Стоять: Гаврило Махиня, Петро Китастий, Микола Лісківський, Григорій Китастий.

1937 року осідає в Києві, де Івана Трохимовича приймають до Державної Капелі Бандуристів.

В 1938 році Юрій Барташевський організовує в Києві перший на Україні дитячий гурток бандуристів. Десятилітній Петро Китастий швидко навчається гри на бандурі, стає ведучим бандуристом та, завдяки своєму дзвінкому голосу, головним солістом цього гуртка.

Весною 1942 р., за німецької окупації, Капеля Бандуристів приймає 14-тирічного Петруся Китастого в свої ряди як учня-бандуриста і цим рятує його від примусового вивозу на роботу до Німеччини. І для молодого Петра і для Капелі ця подія виявилась дуже щасливою, бо учень бандурист дуже скоро виправдав довіря кобзарського братства. Спочатку він виступає самостійно, акомпанюючи собі сам на бандурі, а відтак — як соліст на тлі Капелі, виконуючи "Колискову" Стеценка.

Отож від 1942 р. доля Петра Китастого нерозлучно зв'язалася з долею Капелі Бандуристів.

Описувати його дальший життєвий шлях, означало б переказувати всю хвилюючу історію Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка від лихоліття німецької окупації по нинішній день. Цю історію чудово описав наш славний письменник Улас Самчук у своїй книзі "Живі струни", що ось-ось має вийти з друку.

Поміж гастролями Капелі Бандуристів Петро Іванович встиг скінчити гімназію в Німеччині, а в Америці відбутися військовою службою та здобути вищу освіту.

Коли в 50-х роках молодь демократичних переконань створила ОДУМ, Петро Іванович став першим головою детройтської філії та керівником одного з перших одумівських хорів. В 1962 році він організовує перший дитячий ансамбль бандуристів з дітей православної громади церкви Святої Покрови в Детройті. Пізніше цей ансамбль став відомий як Ансамбль Української Православної Ліги Молоді. Виїжджаючи з концертами до різних міст, цей ансамбль захопив до створення інших молодечих ансамблів бандуристів, а Петро Іванович всебічно допомагав їхнім керівникам.

В 1968 році управа Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка надала Петру Івановичу дуже важливу функцію — бути референтом кобзарського юнацтва, майбутніх кадрів Капелі. Відтоді Петро Іванович займається як інструктор гри на бандурі по літніх таборах молоді; навчає дітей, на згадку про те, що колись бандура врятувала його від німецького рабства. За ці роки повиростали його учні, багато їх... Вже й самі молодших навчають, а кращих з них прийнято до Капелі.

В 1972 році, при відновленій філії ОДУМ-у в Детройті, Петро Іванович організував вокальний дівочий ансамбль "Фіялки" і став його мистецьким керівником і акомпаньором. "Фіялки" швидко здобули популярність серед громадянства, виступаючи на одумівських зустрічах, державних святах і т. п. А платівка "Фіялок" напевно є в кожній одумівській хаті.

Крім цього Петро Іванович керує церковним хором катедри Святої Покрови в Детройті, тим самим хором, яким на протязі 25-ти років керував, тепер уже покійний, його батько, Іван Трохимович Китастий. А в Капелі Бандуристів, на сьогоднішній день, Петро Іванович є постійним членом Мистецької Ради та заступником Мистецького Керівника.

Здавалося б, за всіма цими музичними заняттями мало лишається часу на будь-що інше. Але у Петра Івановича є ще й родина — дружина Ліда і четверо дітей: Юліян, Олександр, Ірина та Іван. Всі одумівці і, очевидно, бандуристи. І тому від 1958 року Петро Іванович безперервно працює в Детройтському відділі Державного Корпусу Інженерів.

Багато разів він діставав відзначення за прикладну працю, а в 1977 році його нагородили найбільшою почесною — званням ІНЖЕНЕРА РОКУ. Це найвище відзначення, що його можна

Петро Китастий під час відбуття військової служби в американській армії.

дістати у відділі Корпусу Інженерів, який нараховує кілька сот інженерів-фахівців з різних ділянок.

Від редакції "Молодої України" і всього одумівського загалу вітаємо дорогого Петра Івановича Китастого, Старшого Виховника-Дорадника, вчителя і друга, з заслуженою нагородою.

Та найбільше признання, найбільша честь Петрові Івановичу за те, що він прищеплює дітям і молоді любов до бандури, української пісні і музики. Поети і філософи віддавна твердили, що пісня і музика ошляхетнює, поліпшує людину. Тепер до них приєдналися фізіологи, психологи і психіатри, які говорять, що людина розвивається незбалансовано, особливо в цей вік технології й матеріалізму. І саме музика допомагає розвивати в людині занедбану сферу.

Коли Петро Іванович був ще 16-літнім Петрусем, Іван Павлович Багрянний, з нагоди дня народження, присвятив йому такі слова:

*"Як пісня та, що з струн побідно лине,
Незламна в горі й радісна в боях, —
Нехай пролине льотом соколиним,
Прогримотить хай клеткотом орлиним
В ім'я ВІТЧИЗНИ молодість твоя.*

*А як надійде час і сивизна лукава
Покриє скроні й ляже порох днів,
Слід по тобі цвістиме, як заграва,
Й в серцях людей зринатиме, як слава,
Побожне й молитовне:*

*"Так,
Він жив."*

В день п'ятдесятиліття, коли вже "сивизна лукава" починає вкривати скроні, вітаємо Петра Івановича і бажаємо йому нових мистецьких успі-

хів і ще багато-багато років творчої праці в ім'я української культури, в ім'я нашої далекої, нескореної ВІТЧИЗНИ!

Редакція "Молодої України"

ПРИВІТАННЯ

Управа і члени філії ОДУМ-у ім. Симона Петлюри в Детройті вітають

ПЕТРА ІВАНОВИЧА КИТАСТОГО

з п'ятдесятиліттям і складають йому подяку за працю у філії Старшим Виховником-Дорадником, вчителем, мистецьким керівником і акомпаньйором.

Бажаємо Вам, Петре Івановичу, ще 50 років продовжувати Вашу корисну працю.

***
**

Члени одумівського ансамблю бандуристів ім. Гната Хоткевича в Торонті щиро вітають шановного Петра Івановича Китастого з нагоди його п'ятдесятиріччя. Бажають йому міцного здоров'я і багато щасливих літ. Члени ансамблю висловлюють сердечну подяку за довголітню співпрацю ювілята та прищеплення любови не тільки до національного інструмента — бандури, а також до рідної української пісні й мови.

Вітають також дружину — пані Лиду, яка допомагає Петрові Івановичу в його праці на громадсько-церковній ниві ниві і їй бажають всього найкращого.

***
**

Центральний Комітет ОДУМ-у, редакція і адміністрація "Молодої України" вітають довголітнього члена ОДУМ-у, мистецького керівника, кобзаря-бандуриста Петра Китастого, Старшого Виховника-Дорадника ОДУМ-у, з нагоди п'ятдесятиліття його трудолюбивого життя. Нехай Всевишній подасть Тобі, колего Петре, здоров'я і надалі працювати для добра української молоді та далі бути амбасадором української пісні і бандури.

ДУМКИ НЕНАРОКОМ

*Мабуть, золотим віком був саме той, в якому
люди ще не знали золота.*

***
**

*Дуже непривабливо виглядають ті, хто мають
свої очі в чужих головах.*

***
**

*Нез'ясований парадокс: знайшовши самого себе
в літературі, письменник часто втрачає читача.*

***
**

*Скнара завжди бідний і тим, що у нього є, і
тим, чого він не має.*

Ераст БІНЯШЕВСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКА ПИСАНКА

(Закінчення)

Як і в ті давні часи, сучасні українські народні майстри зображають на писанках жіночу постать на весь зріст з піднятими догори руками. Використання цього мотиву широко розповсюджене сьогодні у вишиваних і тканих рушниках, килимарстві та різьбарстві. Незважаючи на те, що зображення жіночої постаті окремими майстрами доведено до максимального узагальнення, завжди неодмінним елементом її пози є благально піднесені догори руки.

Іншими, не менш цікавими й поширеними в сучасних писанках, є старовинні космогонічні, тобто солярні, знаки, які складаються зі стабільних форм стилізації зображення небесних світил — Сонця й зірок.

Як бачимо, солярні знаки за своєю формою у писанках дуже різноманітні. Так у розписах Галичини, Лемківщини, Пряшівщини і Перемищини [зорі] і [сонця] постають у вигляді лаконічних розеток. У писанці з Одещини — у вигляді вітражно вишуканих мерехтливих рубінових зірок, а в писанці із Західного Поділля — відносно реалістичного зображеннями весняними сонцями.

Серед інших солярних знаків у писанках Поділля і Одещини також привертають увагу так звані [крутороги]. Напевне, одним із найдавніших варіантів цього солярного знака слід вважати [павучки] зі Східного Полісся.

У писанках різних районів України широко розповсюджена ще й тема [сосенки] — вічно-зеленої травички, що плететься по вологій землі. Ця тема походить від особливого ставлення наших пращурів до рослини, мотив якої ще в давнину використовували для символічних зображень міфічного [небесного змія], що, згідно з тодішніми уявленнями про життя, запліднював яйце.

Коли взяти до уваги форму й характер зображення сосенки нашими сучасними народними майстрами, то ще більш прояснюється зміст орнаментів майолікових писанок, які дійшли до нас від періоду княжої доби (X—XII ст.). В них сплетення жовтих і зелених смуг якнайкраще передає красу і свіжість цієї травички.

Серед різноманітних геометричних орнаментів сучасних українських писанок певне місце посідає надзвичайно своєрідний елемент у вигляді хвилеподібної смуги. В народі він має назву [безконечника] і дуже розповсюджений в писанках Гуцульщини і Буковини, а в деяких писанках Поділля, Волині, Херсонщини виступає домінуючим елементом орнаменту, що композиційно підкорює собі не лише інші форми геометричного розпису, а й розподіл на писанці кольорів. На Полтавщині й Поділлі цей елемент набрав дальшого розвитку і внаслідок видовження гребеня хвилі та взаємо-

переплетіння перетворився на своєрідний лабіринт складного кольорового рішення.

Аналіз орнаментів сучасного народного мистецтва України та археологічних пам'яток ясно показує, що хвилеподібний орнамент [безконечник] наші сучасні майстри успадкували з далеких часів минулого і що він походить від мистецтва трипільської культури — періоду неоліту. Враховуючи те, що безконечник — [хвилеподібний] орнамент у пам'ятках мистецтва трипільської культури — був широко розповсюджений набагато раніше, ніж віднайдено його в пам'ятках мистецтва стародавньої Греції, можливо припустити, що за основу славнозвісного меандра Еллади грецькі майстри запозичили стилізоване зображення моря від наших предків. Хоч зміст більшості елементів українського орнаменту, що через писання дійшли до нашого часу, розшифровано, ще існує багато питань, які чекають на своє вирішення у майбутньому.

Особливу увагу привертають до себе надзвичайно талановиті узагальнення й кольорові рішення в декоративних розписах українських писанок — шедеврів народної графіки. Деякі твори нашого писанкарства за переосмисленням природи, оригінальністю й довершеністю колористичних сполучень можуть бути порівняні навіть з деякими знахідками великих майстрів мистецтва.

Чи можна без хвилювання і захоплення дивитися на писанки з Херсонщини? В одній вражає не лише прекрасно переданий колорит цього степового краю з гарячим сонцем і пекучими пісками морських берегів, а й лаконізм та виразність у зображенні безбережного й бурхливого Чорного моря, в іншій — незорість зелених полів, вкритих полум'яніючими червоними маками...

Не можна залишитися байдужим і до чудового декоративного розпису [Козаких левад] з Одещини, де контраст сполучення зелено-чорно-золотавих ділянок з білими створює настрій волого-зелених лук.

Те ж саме можна казати й про писанку [Березняк] з Харківщини, у якій чергуванням коротких і довгих, світлих (жовтих) і темних (червоних) смуг, що умовно позначають деревця беріз, народний майстер талановито й влучно створює настрій пейзажу, досягаючи зорового ефекту різноплановості у розміщенні дерев.

Максимальне узагальнення усього, що оточує людину, передача лише найголовніших і найбільш специфічних рис тої чи іншої рослини або тварини, упущення деталей предмета, які могли б обтяжити й перевантажити сприймання образу, створеного художником, — характерні для всього українського народного мистецтва. Особливо це має місце в декоративних розписах писанок,

де талановитим розташуванням чи комбінацією лише двох-трьох смужок або спрямованістю лінії вичерпно передається задум. За приклади правлять безліч писанок, але такі, як (Чорногузи) зі Східного Поділля. [Баранячі ріжки] із Західного Полісся або [Бузьки] з Лемківщини, є чи не найкращими зразками лаконізму в передачі навколишньої природи.

Слід відмітити, що писанки із зображенням людських постатей зустрічаються дуже рідко. Тому особливу увагу привертють дві українські писанки з Пряшівщини, в яких винятково вдало передано характери персонажів. На одній — дівчата, взявшись за руки, танцюють коломийки, на другій зображено сусідок: молоду, рухливу та старшу, поважну. В декоративному розписі деяких українських писанок майстерно передається і рух певних елементів. Для цього, кожного разу, той чи інший майстер завдяки вмілому чергуванню світлих і темних елементів орнаменту та введенню додаткових смужок створює кінетичний ефект. У писанці з Курщини це досягається ще й через зображення асиметричних метеликів з трьома крильцями — їх народний художник немовби зафіксував під час своєрідного неплывного льоту.

Одним з найкращих прикладів поєднання таланту узагальненого мислення і кмітливості є оригінальне тлумачення майстрами зі Східного Поділля та Кубані мандрівного характеру циган (писанка [Циганські дороги]).

Особливою групою писанок щодо майстерності виконання є гуцульські. Гуцульщина по праву має визнання краю мистецтв, і тому не дивно, що писанкарство тамтешніми народними майстрами поведено до найвищого у наш час рівня досконалості.

Любов до писанок в окремих родинах і селах така велика, що наприклад, у Космачі, Пістені, Яблунівці, Білій Березці, Шешорах важко знайти людину, яка б не була хорошим писанкарем. Одною з характерних рис майстрів Гуцульщини є ревне оберігання традицій, оригінальності й чистоти орнаментів та кольорових рішень, притаманних певній місцевості. Тому не дивно, що за розмаїтістю орнаментальних мотивів Гуцульщина посідає одне з провідних місць на Україні.

У переважній більшості гуцульських писанок домінують дрібні геометричні орнаменти. Своєю насиченістю, складністю та кольоровою гаммою вони перегукуються з орнаментами гуцульських вишивок. В декоративному розписі писанок тут також поширені зображення різних тварин: оленів, овець, коників та риб.

Певне місце в українському ужитковому мистецтві з давніх часів посідає зображення коня. Слід вважати, що це не випадково. У стародавніх віруваннях кінь був однією з найбільш шанованих тварин. Він пов'язувався з культом сонця. Так, у русичів це був Бог-Хорс, у греків — Колісниця Феба. Священний кінь, на думку людей того часу, рухав сонце по небу, тому зображення коня завжди поєднувалось із символічним зображенням сонця. Це виразно видно на унікальній пам'ятці

стародавнього мистецтва, виявленій на Київщині, — Дударівській сокирі (III тис. до н.е.) Цікаво, що всі тварини, зображені на ній — оленя, вівці, свині, вовки, звернуті головами праворуч, у бік сонця, за винятком коня. Він займає місце одного з променів. Прекрасним прикладом поєднання зображення коней із солярними знаками є гуцульські писанки. В цьому альбомі вони представлені писанкою [Коники].

За вишуканістю творчого смаку і витонченістю виконання гуцульські писанки можуть рівнятися до всесвітньовідомих шедеврів іранських, індійських, китайських та японських мініатюр.

Весняні писанки на Україні завжди вважалися зразками вищого прояву художнього смаку, тому не випадково геніяльний Кобзар красу українського села дорівнював до краси писанки:

Село на нашій Україні —
Неначе писанка село...

Можна сподіватися, що подальше вивчення розписів українських писанок відкриє не тільки безліч загадок праісторії східнослов'янських народів, а й дозволить краще зрозуміти джерела сучасного декоративного мистецтва України.

Передрук з альбому (Українські писанки),

Київ 1968 р.

ЧИ ЗНАЄТЕ?

1. Ясир — це
  - а) їжа, б) зброя, в) населення, що його татари забирали в полон, як здобич.
2. Військо Запорізьке поділялося на
  - а) 15, б) 27, в) 38 куренів.
3. На Запорізькій Січі була церква
  - а) Св. Андрія Первозванного, б) Св. Покрови, в) Св. Тройці.
4. Герць — це
  - а) вид укріплення, б) двобій окремих лицарів перед головною битвою, в) острів на Дніпрі.
5. Перший раз московське військо зруйнувало Січ
  - а) в 1734 р., б) в 1709 р., в) в 1764 р.
6. З наказу цариці Катерини II, Запорізьку Січ остаточно зруйновано в
  - а) 1718 р., б) 1775 р., в) 1798 р.
7. Перші три частини "Енеїди" Ів. Котляревського видано в
  - а) 1798 р., б) 1776 р., в) 1809 р.
8. Повість "Маруся" написав
  - а) Іван Котляревський, б) Григорій Квітка-Оснот'яненко, в) Петро Гулак-Артемівський.
9. Загальна довжина річок України становить близько
  - а) 80 тис. км, б) 110 тис. км., в) 170 тис. км.
10. Найбільше опадів в Україні випадає в
  - а) Карпатах, б) Криму, в) Поліссі.

Відповіді на стор. 10

ПАНОРАМА НОВИН

РАДЯНСЬКА ЗНАТЬ БАВИТЬСЯ

Співробітник цюрихської газети "Вохенцайтунг", який недавно відвідав Москву, мав нагоду переконатися, як живе тепер радянська знать.

"Син одного мого знайомого радянського вченого, — пише журналіст, — довів мене в один із нічних московських клубів. Ми лишили наш автомобіль в бічній вулиці, заповненій шикарними автами радянських вельмож. При вході до клубу (на заході Європи його назвали б кафе-шантон), швейцар, в шикарній лівреї, запитав у нас пароль.

Паролем були "Сирени". Почувши це слово, швейцар низько вклонився і впустив нас до клубу, який називається "Магнет".

Клуб знаходиться в підземеллі, де коло столів сиділи біля сотні мужчин і жінок. Занадто декольтована молода офіціантка розносила до столів шампанське і "магнет-коктейл".

Гості клубу являли собою сметанку радянського суспільства. Шовкові білі сорочки і лаковані черевики були в кожного мужчини. По військовій виправці і широких бичачих шиях в багатьох із них можна було зразу

пізнати маршалів і генералів у цивільному одязі.

Жінки мали на собі фантастично багаті сукні, пошиті за останньою модою з дорогого шовку і з дуже великим декольте. Всі вони були дуже нафарбовані, напудрені і надушені паризькими парфумами. Розкішні їхні хутра були недбало перекинуті через спинки стільців. Ні одної жінки не було без перлового намиста, брильянтових перстенів, золотих тяжких браслетів і серг, без золотих годинників і золотих брошок. Яку різницю я побачив між цими шикарними дамами і жін-

ЗУСТРІЧ ОДУМ-у

США Й КАНАДИ З УКРАЇНСЬКИМ ГРОМАДЯНСТВОМ

відбудеться

1, 2 і 3-го вересня 1978 р. на оселі ОДУМ-у

В ЛОНДОН - ДОРЧЕСТЕР, КАНАДА

ПРОГРАМА ЗУСТРІЧІ:

П'ЯТНИЦЯ, 1-го вересня:

по обіді: Товариська зустріч одумівців

СУБОТА, 2-го вересня:

Міжфіліяльні спортові змагання з відбиванки та легкої атлетики від 10-ої години ранку.

О 6-ій годині вечора в залі оселі ОДУМ-у "УКРАЇНА"

БЕНКЕТ І ЗАБАВА

НЕДІЛЯ, 3-го вересня:

Зустріч одумівців з українським громадянством

О 9:30 годині ранку: Польова Служба Божа

Спільний ОДУМівський обід • Дефіляда ОДУМівських відділів

КОНЦЕРТ ОДУМІВСЬКИХ МИСТЕЦЬКИХ ГРУП

з Торонто, Чикаго, Клівленду, Міннеаполіс-Ст. Пол, Детройту, Лондону, Ст. Кетеринс та інших міст США і Канади.

— ВЕСЕЛА ВАТРА —

ками на вулицях Москви, коли ці нещасні жінки несли на спині тяжкі мішки з вугіллям, підмітали мітлами вулиці в передранішній імлі!

Все це гучне, товариство в клубі жадібно пожирало блини з ікрою та тістечка і запивало ці делікатеси склянками горілки і бокалами шампанського. Дами курили закордонні напарфумовані сигари в елегантних позолочених мундштуках і попивали дорогі чужоземні вина із красивих бокальчиків. Повітря в клубі було задушливе від тютюнового диму і різноманітних запахів французької парфумерії. Два саксофоністи в смокінгах і один піяніст почали грати. За окремим столом сиділи цікаві "дами", роля яких полягала в одержанні від гостей "твердої валюти": ці "дами" танцювали з мужчинами — по три американських долари за танець, при чому кожний гість вручав такий "танц-дамі" свою "танц-картку" (з номером для контролю) і тільки тоді мав право запросити її.

Між танцями давались програмні номери кабаре. Артистки виступали в бікіні і в хутрових чобітках.

Все приміщення клубу — стіни, підлога і двері були щільно заслонені килимами. Нічне весілля продовжувалось до другої години ночі...

Так бавиться знать "безклясового" радянського суспільства.

НУЖДА В СРСР

Канадська газета "Торонто Стар" повідомила, що радянські соціологи провели дослідження рівня життя в СРСР. На підставі одержаних і суворо заборонених даних, радянському громадянину треба заробляти не менше 150 крб. місячно. Одначе, 56 відсотків дорослих в країні одержують значно менше. Більше того, одна третя працюючих заробляє менше 100 крб. в місяць, тобто, на думку радянських соціологів, живе в нужді.

ТВОРИ УКРАЇНСЬКИХ АВТОРІВ ЧУЖИМИ МОВАМИ

Англомовний і люстрований кварталник "Ukraine" в ч. 2 за минулий рік повідомив, що ще в квітні 1974 р. в Києві створено

відділ Всесоюзного Товариства захисту авторських прав.

За минулий час цей відділ підписав 274 контракти на публікацію 320 творів українських авторів чужими мовами. Більшість із них буде опублікована в Болгарії, Німецькій Демократичній Республіці, Угорщині, Польщі, Чехо-Словаччині та США. В кожній з цих країн є представник Українського Відділу Товариства захисту авторських прав.

Від 1975 до 1977 року українські видавництва (а їх в УРСР є 31) надрукували понад сто праць чужомовних авторів. Тепер Товариство має право на друк 140 книжок чужомовних авторів, але кварталник не згадує, яку частину цих книжок буде видано українською мовою.

ЗВІТ ПРО ПРАВА ЛЮДИНИ

Державний Департамент США передав обом палатам Конгресу річний звіт про стан прав людини у 105 країнах світу, які одержують допомогу або купують зброю в США.

У звіті стверджено, що протягом минулого року стан прав людини поліпшився в таких країнах: Іран, Південна Корея, Індонезія, Тайланд, Єгипет, Тайван і Пакистан.

До країн "третього світу", в яких майже нема випадків порушення прав людини, зараховано: Йорданію, Венесуелю, Колумбію, Коста Ріку, Ямаїку, Гамбію, Боквану, Айворі Коуст, Ліберію, Гвіану, Верхню Волту і Сенегаль.

Протягом минулого року уряд США зменшив військову допомогу Нікарагві і не збільшив допомогу Філіпінам, бо в цих країнах урядові особи часто порушують права своїх громадян.

У звіті критикується і Ізраїль, у в'язницях якого є понад 3.000 арабів, до яких, під час допитів, деякі слідчі застосовують "екстремні психологічні і фізичні методи".

СЕСІЯ УНРАДИ

У травні ц.р. у Філядельфії, США, відбудеться 8-ма Сесія Української Національної Ради. До кінця березня мали бути закінчені вибори до Громадського сектора.

КАТЕДРА УКРАЇНОЗНАВСТВА В АВСТРАЛІЇ

Напередодні 22-го січня ц.р. в Сіднею розпочала свою діяльність Катедра — Центр Українознавства в Австралії.

Виклади — семінари з української мови й літератури відбулися в Сіднейському університеті, в Монаш університеті та в університетах Аделаїди.

ІВАНОВІ КАВАЛЕРІДЗЕ ДЕВ'ЯНОСТО РОКІВ

Минулого року в Україні відзначено 90-ліття Івана Кавалерідзе, визначного скульптора, кінорежисера і драматурга.

Ювілят вивчав мистецтво в Києві, Петербурзі і в Парижі. До самих ранніх його творчих праць належить композиція "Творення" (Шукання, Боротьба і Праця), статуетки "Святослав в бою", "Скіт на коні", "Козак-вершник" і скульптура Федора Шалаяпіна з портрету, який І. Кавалерідзе намалював 1909 р. в Києві з натури.

В молодості Кавалерідзе мріяв про побудову в Києві циклю пам'ятників, присвячених минулому Києва, але російський уряд не відпустив на це грошей і з цього задуму вдалося лише побудувати, за проєктом ювілята, пам'ятник княгині Ользі.

В 1912 р. Кавалерідзе прийняв участь у конкурсі на кращий проєкт пам'ятника Т. Шевченкові. Два його проєкти дістали нагороду, але російський уряд не дозволив побудувати пам'ятник поетові.

В цей час І. Кавалерідзе починає працювати в кінематографії — зразу як скульптор, а пізніше як кінорежисер фільмів, які належать тепер до класики кінематографії.

Від 1918 до 1922 року Кавалерідзе був керівником ним же заснованого аматорського театру в Ромнах. В цей час він також присвячував час скульптурі. В Ромнах і Полтаві, за його проєктом, споруджено пам'ятники Тарасові Шевченкові, а в Лохвиці, на Полтавщині, — пам'ятник Григорієві Сковороді.

В кінці двадцятих років Кавалерідзе цілком віддався кінорежисерству. Фільми "Коліїщина" і "Прометей", до яких Кавалері-

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

Члени струнного ансамблю ОДУМ-у Чикаго. Зліва направо: Петро Осійчук, Володимир Мацкевич, Віктор Войтиків (керівник), Олена Сербу, Микола Семітко та Андрій Скиба.

**
**

Цей ансамбль видав ц.р. свою першу довгограючу пластинку. Купуйте її в членів управи філії в Чикаго за 6 дол., чи поштою, висилаючи чек на 6.75 дол. на адресу:

The ODUM String Ensemble
3939 No. Ridgeway
Chicago, Ill. 60618, USA

дзе сам написав скрипти, були надхнені творчістю Т. Шевченка ("Гайдамаки" і "Кавказ").

Після Другої світової війни, Кавалерідзе знову повертається до кінорежисерства. Фільми "Григорій Сковорода", драми "Григорій і Параскева" та "Перекоп" — це лише частина того, що він створив у повоєнні роки.

Вплив Івана Кавалерідзе на молодих скульпторів і кінорежисерів величезний.

На початку минулого року, в Києві відкрито пам'ятника Григорієві Сковороді, творцем якого є працьовитий ювілат, дев'яностолітній Іван Кавалерідзе.

К. ВАРВАРІВ — ДИРЕКТОР СПРАВ ЮНЕСКО В ДЕРЖАВНОМУ ДЕПАРТАМЕНТІ

Константин Варварів, американський дипломат українського роду, який був заступником постій-

ного представництва США в Організації Об'єднаних Націй в справах освіти, науки і культури, призначений на посаду директора справ ЮНЕСКО в Державному департаменті США.

Крім підвищення на нову посаду, К. Варварів одержав високе відзначення Державного департаменту США за його дотеперішню працю в ділянці закордонної політики на форумі ЮНЕСКО.

В жовтні минулого року, коли К. Варварів перебував в Тбілісі, столиці Грузії, як учасник конференції ЮНЕСКО, агенти КГБ намагалися завербувати його до агентурної праці. Коли це намагання не вдалося і уряд США надіслав гострий протест до уряду СРСР, офіційне радянське гентство, як і слід було сподіватися, опублікувало кілька статей з наміром очорнити К. Варварова і його родину.

ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ОДУМ-У

У дні 24-25 березня 1978 р., в українському motelі в Сомервіл, близько Баунд Бруку в США, відбулася 21-ша конференція ЦК ОДУМ-у. У п'ятницю вечором, 24 березня, відбулося засідання редколегії журналу "Молода Україна" та президії ЦК ОДУМ-у. Технічний редактор Леонід Ліщина (із Торонто) поінформував присутніх про діяльність редколегії та про проблеми, пов'язані з виданням журналу. Між іншим, дискусія зосередилася над пропозиціями збільшити кількість сторінок журналу. Після дискусії, цю справу передали адміністрації "М. У." для дальшого вивчення.

Довголітній адміністратор журналу М. Корженівський склав із себе свої функції із кінцем 1977 року. Після атаки серця, кілька

Частина учасників 21-ої Конференції ЦК ОДУМ-у. Березень 1978 р.

Сидять зліва направо: О. Харченко, О. Шевченко, В. Педенко (голова ЦК ОДУМ-у), Ю. Смик, В. Войтихів, О. Пошиваник. Стоять зліва направо: А. Філімончук, О. Павленко, д-р Є. Федоренко, О. Філімончук, І. Павленко, О. Шевченко, Г. Гурська, Ю. Іхтіяров, П. Гурський, Ф. Бойко, Ю. Криволап, Р. Ліщина, Л. Ліщина, Є. Кальман, д-р А. Лисий, М. Фурсик, І. Піддубний, А. Шевченко, Б. Яремченко, д-р Ю. Криволап, І. Данильченко.

Фото О. Пошиваника

в Україні, в часи визвольної боротьби.

— Не здавайтеся, — сказав він на кінець. — Залевняємо, здаватися ми не збираємося!

Ол. ПОШИВАНИК

НЕМАЄ ЧАСУ!

Використовуючи довгі рідвяні вакації, зробили ми подорож вздовж західного побережжя США від Сан Франціско до Сан Дієго. Подорожували автотом два тижні заглядаючи в різні цікаві закутки Каліфорнії. Рівночасно намагалися знайти українців, щоб побачити, як вони там живуть, яке їхнє суспільно-громадське життя, які організації існують, особливо молодечі. Останнє було нашою спеціальною метою, бо, живучи в Міннесоті в найдальшому на захід форпості одумівської праці, хотілося нам довідатися, чи існують можливості розтягнути сітку одумівських філій від моря до моря.

Які ж враження і висновки?

Найперше треба зазначити, що наші спостереження були обмежені до православних громад. В загальному українці на західному побережжі Америки є властиво еміграцією з еміграції. Колись на початках вони були частиною еміграції, яка поселилася на Сході чи на Середньому Заході. Пізніше, шукаючи кращої праці чи кращого клімату, частина їх переселилася на Захід аж до тихоокеанського побережжя. Кількість українців там значно менша і гуртуються вони, якщо взагалі гуртуються, навколо церкви, яка для них є лише місцем моління, а не центром національного життя. Впадають в очі два типи українців: одні-люди старшого віку живуть ближче до церкви і становлять собою головне ядро прицерковного життя, а другі-молодші і переважно з добрими професіями і досить добрими становищами (і заробітками) — живуть в ширшому розсяні по околицях. Якраз ці другі мають дітей шкільного віку, тобто таких, які могли б належати до молодечої організації. Ми зустрічали цю молодь, говорили з нею. Як завжди, молодь, бажає гуртуватися і цікавиться молодечою організацією та висловлює жаль, що такої там

днів перед конференцією, він телефонував із лікарні й вибачався, що не зможе бути на засіданні редколегії. Вияв такої любови до журналу і ОДУМ-у зворушив кожного присутнього.

На другий день, в суботу, учасники конференції заслухали звіти керівних органів і постійних комісій ЦК ОДУМ-у та дискутували над ними. Цікаво відмітити, що в керівництві ОДУМ-у тепер є люди різного віку. На конференції було 13 осіб до 30 років, 13 осіб між 31 і 50 роками та 4 особи вище 51 року. Звітуючі й дискусанти почувалися вільно. Досягнення сприймалися без фанфар, невдачі й самокритика приймалися без образ.

Після ділової частини конференції, учасники відвідали Церкву-пам'ятник та музей у православному центрі Саут Баунд Брук. На кінець відбулася товариська зустріч та спільна вечеря в православному осередку. На цій вечері недавно висвячений о. Василь Іващук, довголітній світський громадський діяч із Чикаго, тепло привітав учасників конференції ОДУМ-у та пригадав приємну співпрацю із Чикагськи-

ми одумівцями й одумівцями його нового поселення коло Баунд Брук.

Голова Консistorії Української Православної Церкви США о. протопресвітер А. Селепина в своєму виступі із захопленням згадав пластову молодь, якої він є духовним опікуном. "На жаль, — сказав він, — про ОДУМ я мало знаю.

Останні слова викликали гірку усмішку не в одного учасника конференції, бо ж, по-перше, ОДУМ існує вже 28 років і, по-друге, абсолютна більшість одумівців є православні, які належать до Церкви, в проводі якої є і отець А. Селепина і йому, більш, ніж кому другому, треба таки цю мслодь знати. І не тільки знати, але й допомагати її виховувати, бо від виховання цієї молоді у великій мірі залежить майбутнє нашої православної Церкви на чужині.

Проф. Іван Паливода, дев'яностотріохлітній завідувач музею в Баунд Брук, підбадьорив учасників конференції порівнянням труднощів української молоді із труднощами, що він і його ровесники зазнали в 1918-20 роках

немає. Чому? Тому, що молодь в такому віці залежить від батьків. А що батьки? Питалися ми, чому не допоможуть молоді, чому не зберуть і не викладуть принаймі трохи енергії, чому не створять для них умови для взаємного гуртування в своїй організації.

Відповідь майже від усіх одна: **НЕМАЄ ЧАСУ!**

Оце "НЕМАЄ ЧАСУ!" стає найбільшою причиною високої асиміляції наших українців в Каліфорнії. Асиміляція на диво (а може і не на диво!) є більш поширена між інтелігенцією. Помічалось, що там, де батьки загрузли в свої бізнеси, страждають від комплексів національної меншевартості, намагаючись затерти сліди свого походження, де діти виростають самі собою без товариства собі однакових і без нагоди бути чи в своїй школі чи в своїй організації, там молодь швидко губиться в страшних джунглях Каліфорнійських високих шкіл, попадає під негативні впливи з наслідками, які вже не одних батьків довели до розпачу.

Висновки: Там, де немає часу для дітей, де нема кому дати їм свою увагу, свій талант і бажання допомогти їм вирости в пошані до своїх українських етнічних коренів, де батьки воліють жити в своєму вузькому егоїстичному світі, там поволі нарастають проблеми, які остаточно призводять до згуби цих дітей не тільки для громади, але також і для власних батьків.

Анатолій Лисий, СВП

НЕКРОЛОГИ

ВІДЛІТАЮТЬ СІРИМ ШНУРКОМ..

17-го лютого 1978 р. в годині 7.45 вечора перестало битися серце, на 61-му році життя у бл. п. Григорія Хомовича Кошарного. Тіло покійного перевезено із шпиталю до похоронного заведення Нідгем, де отець Михайло Фляк відправляв панахиди за спокій душі сл. п. Григорія 18 і 19-го лютого з участю церковно-хору.

20-го лютого тіло Покійного завезено в церкву Св. Тройці і відправлено там заупокійну Служ-

Бл. п. Григорій Кошарний

бу Божу та панахиду. Церква була повна вірних.

Отець Михайло склав співчуття дружині Олені Федорівні і сиnam, невісткам, внукам, родичам і друзям. Отець висловив також похвалу Покійному за вкладену ним працю при будові церкви. В громаді Покійний був головою парафіяльної управи, неодноразово членом управи, і членом Шкільного комітету Рідної школи.

Тіло Покійного похоронено на Маунт Плезент цвинтарі в українській православній дільниці.

Від організацій Українського Демократичного Руху, членом якого був Покійний, слово виголосив п. Микола Тищенко.

Після похорону в парафіяльній залі відбувся поминальний обід, яким проводив М. Тищенко.

Під час обіду дружині Покійного висловили співчуття рідня, друзі і представники організацій, до яких належав Покійний.

Покійний Григорій багато зазнав горя з молодих дитячих років, як куркульський син. Після розкуркулення батьків приходилось йому втікати, аби не потрапити в руки активістів, які полювали за ним, щоб вислати на висилку в Сибір. В кожному закутку Росії прийшлося побувати бл. п. Григорію, і аж після Єжовщини сл. п. Григорій Хомич одру-

жився з Оленою Федорівною в 1940 році на Донбасі. Тяжкі були початки для молодого подружжя, та не довго довелося їм жити на Україні. Війна і німецька окупація України викидають молоде подружжя на захід. Покійний з дружиною і малим сином Віктором ідуть до Німеччини.

Дорогою приходилося їм розлучитися майже на рік часу, але Бог не без ласки і вони знову поєднуються і спільно переживають тяжкі часи бомбардування.

Після війни покійний іде до Бельгії на працю в копальні, а в 1951 році переїжджає з дружиною в Канаду вже з двома синами — Віктором і Павлом. В Канаді вони поселилися в Лондоні, де і проживали до останнього часу.

Покійний Григорій включається в церковно-громадське життя разом з дружиною. Крім церковної громади, він був діяльним в СУЖЕРО, в УРДП і на одумівській оселі "Україна", склав пожертву на Фундацію ім. Ів. П. Багрянного, жертвував на УНР, як був там ще якийсь правопорядок.

Григорій Хомич залишив по собі добру славу християнина, патріота України і вірцевого мужа, батька і господаря. Він дбав про освіту синів. Вони обидва досягли високу освіту, Віктор є інженер-хемік і має звання магістра бізнесового управління, а Павло — бакалавр мистецтва. Син Віктор розповів, як він розумів свого тата в аспекті родини громади, нації.

Пані А. Кротенко і В. Близнюк перевели збірку на нев'янучий вінок, яка принесла 428.50 дол. З них на журнал "Молода Україна" — \$50.00 і на фонд ім. Павлушкова — \$25.00.

Молитвою о. Михайло закінчив обід і всі присутні відспівали "Вічну пам'ять" Покійному.

Ф. ПОДОПРИГОРА

ПОДЯКА

Цією дорогою висловлюємо щирі подяку нашим родичам, сватам, приятелям і всім знайомим за вислови співчуття, за квіти і пожертви на нев'янучий вінок та за всі добрі діла.

Окремо сердечно дякуємо настоятелю церкви Св. Тройці о. Михайлові Фляк за його чин по-

хорону і добре слово співчуття нам.

Церковному хорові, пані В. Олійник і п. М. Педенку та всім хористам і тим, що несли домовину. Жінотвту за приготування обіду та всім тим, що чим небудь причинилися в допомозі в сумному виряді нашого бл. п. чоловіка, батька, дідуся, брата і дядька Григорія Кошарного.

Дружина Олена, Віктор і Павло — сини, Тамара і Марина — невістки, Олена, Катруся і Вітя — внуки.

Бл. п. Олексій Скрепіль

**ЛИСТА ЖЕРТВОДАВЦІВ
НА НЕВ'ЯНУЧИЙ ВІНОК
НА МОГИЛУ БЛ. П. ГРИГОРІЯ
КОШАРНОГО**

по \$25.00: 1) Відділ КУК м. Лондон, 2) Оселя "Україна";

по \$20.00: 1) Олена Кошарна, 2) Віктор Кошарний, 3) М. Тищенко, 4) М. Співак;

по \$10.00: 1) Віталій Сідельник, 2) Микола Сідельник, 3) Ф. Подопрігора, 4) Л. Бобро, 5) Ів. Бобро, 6) В. Васько, 7) А. Абузов, 8) В. Дзябенко, 9) М. Дзябенко, 10) В. Марченко, 11) П. Володченко.

по \$5.00: 1) Ів. Мачула, 2) Юр. Лісовик, 3) інж. Т. Г. Коба, 4) п-і Т. Коба, 5) В. Решетняк, 6) Т. Сідельник, 7) А. Амксів, 8) Й. Хоростецький, 9) Ів. Бренько, 10) п. Савченко, 11) Мантлер, 12) М. Близнюк, 13) Ст. Тищенко;

по \$4.00: п. В. Столяр;

по \$3.00: п. М. Соцан, І. Куць;

по \$2.00: 1) П. Швець, 2) п. Гончар, 3) п. Петренко, 4) П. Моринець, 5) Ів. Проць, 6) п-і Н. Кузьменко, 7) М. Цимбалістий, 8) М. Кошман, 9) М. Дутчак;

Решта по одному долярові, що не записували.

Усіх зібраних грошей—\$428.50.

З них призначено на:

"Українські Вісті", Німеччина	\$150.00
Фундація Ів. П. Багряного	\$100.00
Православний "Вісник", Вінніпег	\$ 50.00
"Молода Україна"	\$ 50.00
"Нові дні"	\$ 50.00
Фундація ім. Павлушкова	\$ 25.00
На обмін і пересилку	\$ 3.50

тевою дорогою, переборюючи всі труднощі, яким прийшов кінець тільки на новій батьківщині, в Канаді. І тільки 6 жити, та неблаганна смерть зупинила життя й поклікала його на вічний спокій.

Покійний залишив у глибокому смутку дружину Марію, її маму, заможну сестру Винниченко, двох сестер і брата в Україні, а також багато друзів та знайомих, з якими його звела доля на дорогах скитальщини та під час життя в Канаді.

Провели Покійного в останню дорогу за православним українським звичаєм при великій кількості людей. Не зважаючи на буденний день, родина, разом із друзями та знайомими провела Покійного на цвинтар Йорк в Північному Торонті, де його поховали в українській дільниці.

Пам'ятаючи про український звичай, родина, друзі й знайомі прибули на поминальний обід, де згадали Покійного в своїх теплих споминах. Не забули присутні й за українську пресу, щоб сповістити всіх, хто знав Покійного, але не мав змоги бути присутнім на похороні, щоб віддати йому останню пошану.

На нев'янучий вінок було зібрано \$83.00, які на бажання дружини Марії розподілено так: на "Молоду Україну" — \$30.00, на "Нові дні" — \$30.00, та на "Вісник" — \$23.00.

Спи спокійно, дорогий мужу, свояк та побратим! Пам'ять про тебе ми збережемо назавжди, а канадська земля хай буде Тобі легкою, як рідний полтавський чорнозем.

Вічна Тобі пам'ять!

Федір БОЙКО

Пентіктон, Б.К.

ПОДЯКА

Всечасним Отцям Дмитрові Фотію та Юрію Ференсію за відслуження Панахид і чину Похорону та всім друзям, знайомим, що віддали останню пошану мому незабутньому другові життя, складаю найщирішу подяку.

Дружина

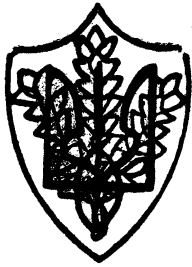
Марія СКРЕПІЛЬ

**ВІДЙИШОВ У ВІЧНІСТЬ
СКРЕПІЛЬ ОЛЕКСІЙ
ЮХИМОВИЧ**

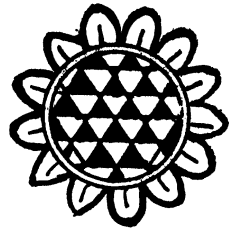
(20 травня 1920—13 березня 1978)

Дуже тяжко писати останні слова про друга і побратима, та неблаганна смерть примушує це робити. Віддати шану близькому другові — це вияв великої життєвої любови. Провели бо в далеку дорогу Покійного в глибокому смутку родина, друзі, знайомі, віддаючи останній поклін та зі сльозами на очах співаючи йому Вічну Пам'ять. Оплакують Покійного і на рідній Полтавщині, любов до якої у Покійного була така велика, що переборола страх і декілька років тому він відвідав там стареньку маму, виконуючи цим синівський обов'язок та найбільшу Божу заповідь: Люби ближнього, як самого себе.

Покійний народився в селі Лютенські Будища, поблизу славного міста Зінькова. Дитячі та юнацькі роки жив у рідному селі аж до початку Другої світової війни. Страшні хуртовина прийшла по Україні і разом з мільйонами наших людей зірвала з рідного місця й Покійного, який ще молодою людиною вирушив на захід шукати кращої долі далеко від дорогої родини. Тяжкі й непривітні були дороги скитальщини, та покійний ішов жит-

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

Леонід ПОЛТАВА

РІДНА МАТУСЯ

Нині свято чудове
 День весняний зігрів:
 Нині свято любови.
 До усіх матерів.
 А до тебе найбільше,
 Рідна мамо моя,
 Найрідніша,
 Найщиріша,
 Найдорожчя!

Будеш вічно ти жити,
 З нами йти до мети,
 Будеш нами радіти,
 Будеш нами цвісти!
 Нерозлучна на віки,
 Рідна мамо моя,
 Найрідніша,
 Найщиріша,
 Найдорожчя!

Ти мене колисала
 "Люлі, люлі, дитя..."
 І до школи послала —
 Повела у життя.
 Ти дала мені мову —
 Ніжний спів солов'я:
 З Батьківщини,
 З України, —
 Найдорожчя!

МУЗИЧНИЙ ФЕСТИВАЛЬ

В Торонті, в місяці лютому ц.р., відбувся сьомий музичний фестиваль, в якому змагалися учасники у виконанні деклямацій та пісень — солями, дуетами, ансамблями, хорами та грою на різних інструментах. В журі були такі особи: д-р Богдан Кушнір з Детройту, маестро Григорій Китастих з Клівленду і піяніст Іриней Жук з Монтреалю. З Торонта — мгр. Аріядна Стебельська і музикознавець Гарі Гадсон.

Члени журі нагороджували учасників конкурсу грамотами. Друкуємо імена і прізвища юних одумівців, які приймали участь у цьому фестивалі, прізвища їхніх учителів та завваги членів журі.

Кляса гри на фортепіано: 85%—90%

Ріма Яців (Барабаш М.) . . . певно і музикально виконано

Наталка Лебединська (Ткаченко Т.) . . . музикально і старанно підготовлено

Оксана Родак (Ткаченко Т.) . . . добре виконання і гарна інтерпретація

Таня Дрозд (Ткаченко Т.) . . . ефективна темпераментна гра і добре розвинена техніка

Кляса гри на фортепіано: 80%—84%

Ірина Магденко (Ткаченко Т.) . . . гарні контрасти і певний ритм

Леся Нагорна (Тарапацька О.) . . . відважно grano

Ліда Вакуловська (Ткаченко Т.) . . . певно і добре виконано

Фортепіянові дуети: 80%—85%

Наталка і Михайло Лебединські . . . мелодійно grano

Оксана і Тарас Родаки . . . певно і ритмічно grano

Кляса дитячого співу — Тамара Дрозд (одна з наймолодших учасниць) . . . добра мова і точна інтонація

Хори:

Юнодумівський ансамбль "Ластівки" (Родак В.) . . . добра дикція і чутливе виконання.

Кляса деклямації і художнього читання:

Ліщина Світлана . . . чудова мова — Л. Костенко "Я виростала у садах"

Тарас Родак . . . прекрасно прочитано — М. Гоголь "Українська ніч"

Тарас Ліщина . . . гарний голос і дуже добра мова — В. Симоненко "Стільки в тебе очей"

На фортепіяно були виконані твори Берковича І., Шамо І., Косенка В., Щуровського Ю., Савицького Р., Винокура О., Фіяли Ю. та Завадського М., а у співі — Філіпенка А. і Кос-Анатольського А.

Дрозд Таня, Яців Ріма, Родак Оксана, Ліщина Світлана і Родак Тарас повторили свої виступи на дитячому концерті того ж дня. Всі згадані учасники отримали золоті грамоти (Ліщина Тарас і ансамбль "Ластівки" — срібні) і виступили на одумівській радіопрограмі "Молода Україна".

В.Р.

ЦІКАВИЙ КОНЦЕРТ

В суботу 21-го січня цього року я був присутній на концерті, де грали учні п-і Т. Ткаченко. П-і Ткаченко вчить при торонтонській консерваторії. Понад двадцять учнів грали на фортепіяні твори різних композиторів. Ірина Магденко, Ліда Вакуловська, Оксана Родак, Таня Дрозд, Наталка і Михайло Лебединські—одумівці, які вчать у п-і Ткаченко. Вони грали твори українських композиторів. Концерт мені подобався.

Тарас Корець

Рій "Гайдамаки", Торонто

КРУТЯНСЬКИЙ АПЕЛЬ

В Детройті, 5-го лютого 1978 року, відзначили героїчний чин студентської молоді, яка за свободу України, полягла під Крутами в нерівному бою з окупантами-більшовиками. В апелі брали участь молодечі організації: ОДУМ, СУМ та Пласт. Молодь була в уніформах та тримала свої прапори. На цьому відзначенні-апелі бунчужним від ОДУМ-у був одумівець-виховник Марко Розгін. Прапори від ОДУМ-у тримали: виховник юного ОДУМ-у Василь Петруша і виховник-кандидат Роман Самокишин. Звіт за філію подала виховниця Юного ОДУМ-у Віра Петруша. На апелі було багато людей, які своєю присутністю вшанували пам'ять героїв Крут.

В. Петруша, Детройт

КУРС ГРИ НА БАНДУРІ

Наприкінці місяця грудня минулого року відбувся другий кобзарський курс при ОДУМ-і в місті Ст. Кетеринс. Інструктор Микола Дейчаківський приїхав із Клівленду, щоб навчити нас гри на бандурі. Хоч надворі був великий сніг та мороз, курс тривав один тиждень і був дуже успішним.

Велика подяка належить Миколі, який не побоявся канадської зими і приїхав нас учити.

Андрій Бурак

учень другого курсу,
Ст. Кетеринс, Онт.

СЛОВА, ЩО ОЗНАЧАЮТЬ ВЗУТТЯ, САДОВИНУ, РІКИ І МІСТА В Ч. 265 "М. У."

Взуття і одяг

Шапка, рукавиці, штани, сорочка, чоботи, блюзка, светер, хустка, спідниця, шкарпетки, панчохи.

Садовина та городина

Морква, картопля, петрушка, капуста, буряк, горох, квасоля, перець, огірок, салата, цибуля, яблука, сливи, малина.

Ріки України

Дунай, Дніпро, Сула, Кубань, Десна, Інгул, Бог, Дністер, Дінець, Самара.

Міста України

Київ, Харків, Одеса, Ялта, Рівне, Полтава, Кривий Ріг, Миколаїв.

**МАЙБУТНЄ "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЗАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ І ВІД ТЕБЕ! ПРИЄДНУЙ
НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!**

СТАВАЙТЕ УДІЛОВЦЯМИ ОДУМІВСЬКОЇ ОСЕЛІ “УКРАЇНА”

ОСЕЛЯ ЗНАХОДИТЬСЯ В МІСТЕЧКУ ДОРЧЕСТЕР, ОНТ., БІЛЯ МІСТА ЛОНДОН
1/4 МИЛІ ВІД СІТІ ЛІМІТ.

Це — 110 акрів прекрасно розташованої ферми

ЗА ІНФОРМАЦІЯМИ ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЯ ДО ПРЕДСТАВНИКІВ ОСЕЛІ:

Лондон: Б. Яремченко	519-681-7468	Бафало: П. Маковський	716-992-9825
Торонто: І. Данильченко	416-274-2249	" І. Доценко	716-877-3746
" В. Тимошенко	416-742-3385	Міннеаполіс-Ст. Пол:	
Ошава: Ю. Лисик	416-728-2256	Д-р А. Лисий	612-377-4031
" Г. Неліпа	416-533-5135	" О. Гуца	612-227-5859
Гамільтон: М. Ситник	416-527-6327	Гошен-Елкгарт: А. Луценко	219-264-2684
Ст. Кетеринс: С. Захарчинський	416-527-6327	" В. Швець	219-262-1397
" А. Озимчак	416-562-7232	Саут Бавнд-Брук: О. Шевченко	201-725-5322
Монтреаль: А. Білоцерківський	514-366-1775	Сомерсет: І. Павленко	201-548-7903
Детройт: І. Петруша	313-689-1159	Клівленд: В. Пономаренко	216-661-3773
" М. Смик	313-273-7726	" П. Середа	
Чікаго: О. Коновал	312-259-9207		
" П. Коновал	312-259-9076		

або пишть на адресу:

“UKRAINA” VACATION RESORT INC.

P. O. BOX 4432

LONDON, ONTARIO CANADA, N5W 5J2

ALEX ELECTRIC LTD,

ALEX SCHIDOWKA

Industrial — Commercial — Residential

London, Ontario

Tel: 439 - 6747

Поділене горе — півгоря, поділена радість — подвійна радість, — говориться в приказках багатьох народів. Але, щоб так сталося, цими почуваннями треба ділитися тільки з приятелями.

**

Бережися людини, яка всіх у всьому підозріває, бо причина такої поведінки очевидна.

**

Переконання може бути таким сильним, щоб заставити людину відстоювати його ціною свого життя.

ДО УВАГИ БАНДУРИСТІВ

Якщо ви потребуєте чехол на бандуру, можете замовити його у нас.

Висилайте розмір бандури і 25 дол. завдатку. Повна ціна чохла 40 дол. За два тижні ви дістанете його.

Маю також тверду протекцію для струн.

Замовлення прислати на адресу:

Mr. W. MURHA
17179 Woodbine
Detroit, Mich. 48219, USA
Tel. 1-313-533-7197

АФОРИЗМИ

О книги, найкращі порадики, найвірніші друзі!

Побільше думай і тоді вирішуй.

Довго сам учись, коли хочеш навчати інших.

Г. Сковорода

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1.

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні щадничі плани **7-8½ %**
- Дає малі і великі, особисті і моргеджові позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на позички до \$10.000 після вимог КЮМІС
- Має чеки особисті даром і для подорожуючих
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду даром
- Дає різні фінансові поради
- Дає паспортні гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугу
- Дає добрі кредитові звіти
- 27 років на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени і щадіть ще між Вам треба позички, малої чи великої
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5T 2S6
Tel.: 363-3994

BRANCH OFFICE:

2258 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1N9
Tel. 763-5575

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Нев'янучий вінок на могилу св. п. Григорія Кошарного переслав Федір Подопрігора, Лондон, Онт.	\$50.00
3 поминків по св. п. Олексія Скрепіла переслав І. Байрачний, Місісага, Онт.	30.00
Парафенко В., Вестон, Онт.	10.00
Скрипчинський Юрій, Торонто, Онт.	10.00
Отець Лисенко Іван, Чікаго, Ілл.	4.50
Турянський Мирослав, Чікаго, Ілл.	2.50
Каплистий Макар, Філадельфія, Па.	2.50
Ліщина Андрій, Торонто, Онт.	2.50
Боженко Святослав, Сан Франціско, Кал.	2.50
Куриленко О., Австралія	1.96
Макогон П., Торонто, Онт.	0.50

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

С. Криволап, Австралія 1

Жертводавцям і прихильникам "Молодої України" щира подяка!

Ред. і адм. "Молодої України"

**

— Суддя оголошує вирок чоловікові, якого вдруге притягнули до відповідальності за те, що назвав свого сусіда свинею.

— Грошева кара в розмірі п'ятдесять доларів!

— Але ж це дуже дорого! Минулого року я заплатив лише тридцять п'ять доларів.

— Нічого не вдію, — відповів суддя, — свинина тепер подорожчала.

**

Маленький Івась привів додому шкільного товариша і представив його батькам:

— Це Павло. Він учиться гірше мене.

**

В школі на лекції:

— Джан, кого ми зємо канібалом?

— Я не знаю, пане.

— Ну, наприклад, якщо ти з'їси твоїх батька і матір, ким ти будеш?

— Сиротою, пане.

ROCHESTER FURNITURE

CO. LTD.

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів: віталень, спальень, ідалень, холодильники, пральні машини, електричні і газові печі, телевізори, радіо.

423 COLLEGE STREET

Toronto, Ontario

Tel.: 364-1434

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street West

Toronto 9, Ontario

Tel.: 762-8751

В нас можна набути книжки, українські часописи та журнали, пластинки, друкарські машинки, різьбу та кераміку, полотна, нитки і вишивки.

Маємо великий вибір дарунків на різні okazji.

Просимо ласкаво нас відвідати!

**

— Ти був колинебудь в Торонто?

— Ніколи.

— Тоді ти мусиш знати мою сестру. Вона теж ніколи не була там.

**

Шотляндець виграв у лотерію велику суму грошей і купив піаніно.

Одного разу сусід побачив, як він віз піаніно на тачці.

— Що трапилось? Ти повертаєш назад піаніно?

— Ні, я їду брати мою першу лекцію.

ГУМОР

**

— Що ж вам лікар приписав?

— Та якийсь спиртне розтирання.

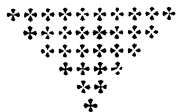
— Ну і як, допомагає?

— Де там... тільки в горлі дере.

Ціна 75 центів
в США і Канаді

If not delivered please return to:

MOLODA UKRAINA
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ

ALASKA Fuel Ltd.

83 SIX POINT ROAD
TORONTO, ONT.
M8Z 2X3

24-годинна скоро і солідна
обслуга!

Чищення і направка форнесів
безплатна.

Телефонуйте вден і вночі

Тел.: 231-2281
231-2282

Обслуга гарантована!

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР

чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів

як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“САМОПОМІЧ”

2351 West Chicago Ave., Chicago, Illinois 60622, USA. — Tel. NU 9-0520

- Кожна Ваша позика в "Самопоміч" коштує дешевше
- Оплачуємо кошти асекурацій за:
  1. Кожне ощадностеве конто до висоти 40 тисяч дол., з яких кожне забезпечене Федеральною Агенцією.
  2. Кожну позика (крім моргеджів) у висоті до 10 тисяч долярів
  3. Додаткове життєве забезпечення кожного щадника до 70 року життя до висоти 2 тисяч дол.
- Даємо Студентські Позики, за які проценти платить держава
- Видаємо грошові перекази та подорожні чеки
- Приймаємо оплати за газ, електрику, воду й телефон
- Платимо 5½% дивіденди за Ваші ощадності квартално
- В новому приміщенні заінстальовані для Вас огнетривалі скриньки.
- Відкритий кредит на всі Ваші потреби до висоти 2.500 долярів видаються на один Ваш підпис, без ручителів.